

KURIKULUM

**„OSNAŽIVANJE OSOBA KOJE RADE
S MLADIMA ZA NEFORMALNO
OBRAZOVANJE ZA PREVENCIJU I
BORBU PROTIV RADIKALIZACIJE
MEĐU MLADIMA“**

NAZIV:

Kurikulum „Osnaživanje osoba koje rade s mladima za neformalno obrazovanje za prevenciju i borbu protiv radikalizacije među mladima“

PROJEKAT:

„Prevencija radikalizacije kod mladih kroz edukaciju i osnaživanje osoba koje rade s mladima“, financiran je od strane JUGEND für Europa, njemačke nacionalne agencije za Erasmus+ program za mlade.

Projektne partneri su:

- Outreach Hannover e.V., Njemačka
- Udruga za unaprjeđivanje suvremenih životnih vještina „Ostvarenje“, Hrvatska
- Aktivni mladi u srećnoj Europi (AMUSE), Srbija
- Out of the Box International, Belgija
- Koinoniki sinetairistiki epixeirisi sillogikis & koinonikis ofeleias (Sustain events), Grčka
- LINK DMT S.R.L., Italija
- Learning Wizard d.o.o., Hrvatska

IZDAVAČ:

Outreach Hannover e.V., Njemačka

UREDнице:

Berna Xhemajli
Danijela Matorčević

AUTORI:

Berna Xhemajli
Danijela Matorčević
Evangelia (Iliana) Pazarzi
Maria Nomikou
Pavle Jevđić
Predrag Tomašević
Marko Paunović
Maja Katinić Vidović

PRIJEVOD S ENGLESKOG JEZIKA:

Marija Bumbak

GRAFIČKI DIZAJN:

Nikola Radovanović

Napomena:

U publikaciji se gramatičke imenice muškog roda jednako odnose na osobe muškog i ženskog roda.

Hannover, Njemačka
2023

Sadržaj

O PROJEKTU	1
UVOD U KURIKULUM.....	3
Program obuke.....	5
PREPORUKE ZA KORIŠTENJE OVOG KURIKULUMA I ZA ORGANIZIRANJE SLIČNE OBUKE	6
DETALJAN OPIS SESIJA OBUKE: „OSNAŽIVANJE OSOBA KOJE RADE S MLADIMA ZA NEFORMALNO OBRAZOVANJE ZA PREVENCIJU I BORBU PROTIV RADIKALIZACIJE MEĐU MLADIMA“	8
Uvod, upoznavanje i formiranje grupe	8
Razumijevanje radikalizacije	12
Ekstremizam, radikalizacija, terorizam – osnovne razlike.....	15
Refleksija i evaluacija dana.....	17
Vanjski čimbenici koji pridonose radikalizaciji: PESTLE analiza.....	19
Radikalizacija među mladima – kako i kada se događa.....	21
Kakve su realnosti prisutnosti radikalizacije među mladima u našim zajednicama – obilazak terena	23
Postojeće zakonodavstvo u sprječavanju radikalizacije.....	25
Debata na temu ljudskih prava	28
Identificiranje čimbenika rizika za radikalizaciju među mladima	31
Društveni mediji: izvor radikalizacije ili borba protiv nje?	33
Govor mržnje na internetu	36
Osobe koje rade s mladima kao superheroji	39
Osmišljavanje edukativnih radionica za borbu protiv radikalizacije među mladima – I, II, & III.....	41
Evaluacija i zatvaranje obuke	44
Prilog 1	46

O PROJEKTU

Naziv projekta: „Prevenција radikalizacije kod mladih kroz edukaciju i osnaživanje osoba koje rade s mladima”

Sažetak projekta:

Online radikalizacija i nasilni ekstremizam problemi su kojima su zajednice izložene godinama, posebice nakon terorističkih napada u raznim europskim gradovima i ratova u svijetu. Strah da bi mladi ljudi mogli biti ciljna skupina nasilnih ekstremista već je godinama u mislima državnih institucija, obitelji, radnih mjesta i zajednica. Taj strah danas je još više prisutan kad se ovakvi sadržaji, gotovo bez kontrole i nadzora, prezentiraju u digitalnom svijetu. Mladi su najprisutnija zajednica u online svijetu, kroz pristup različitim društvenim medijima, platformama i slično. To ih čini jednom od najosjetljivijih skupina na ovaj fenomen.

Tijekom pandemije covid-19 mladi su postali još prijemčiviji za internetske sadržaje i stoga je povećana mogućnost izloženosti online radikalizaciji.

Postoji potreba da se osobe koje rade s mladima i edukatori pozabave ovom problematikom, a ujedno pronađu inovativan pristup ovoj temi, kao i nove materijale i digitalne alate koji pridonose boljem utjecaju na rješavanje ove problematike. Ovaj projekt izravno razvija njihova znanja i kapacitete, pružajući mladima, stručnjacima koji rade s mladima i organizacijama mladih relevantne podatke, alate i podršku u razvoju njihovih digitalnih kompetencija, čime se podiže razina kvalitete rada s mladima, kao i sposobnost rješavanja hitnih i tekućih pitanja. Ove digitalne kompetencije većina osoba koje rade s mladima ne stječu tijekom formalnog obrazovanja te su stoga uvelike zanemarene.

U području rada s mladima, idealno društvo moglo bi se opisati kao potpuno uključujuća zajednica aktivnih građana. Ovaj koncept uključujuće zajednice aktivnih građana se posljednjih godina, a posebno tijekom pandemije covid-19, promijenio zbog realnosti današnjeg društva u kojem tehnologija sve više dobiva na važnosti i time utječe na svaki segment našeg života.

Ne samo da se mladi danas sve više bave novim tehnologijama i digitalnim medijima, umjesto da se izravno uključuju u aktivnosti centara/klubova za mlade, nego i ovo razdoblje od dvije godine pandemije covid-19 zbog propisanih mjera i ograničenja kretanja, putovanja i organiziranje aktivnosti uživo u lokalnim zajednicama, utjecalo je na nedostatak/smanjenje interakcije mladih s vršnjacima iz drugih zemalja i zajednica, što je dodatno povećalo potencijalni učinak negativnog utjecaja (online) radikalizacije među/prema mladima.

U posljednje 2 godine, osobe koje rade s mladima i organizacije mladih smanjili su broj svojih izravnih europskih aktivnosti za mlade, što je rezultiralo smanjenjem broja mladih koji imaju koristi od takvih aktivnosti koje potiču interkulturalno učenje/dijalog, prihvaćanje drugih i europsko građanstvo.

Osim toga, aktualni rat u Ukrajini dodatno negativno utječe na mlade.

Vjerujemo kako su mladi ljudi, koji su prošli kroz više aktivnosti rada s mladima koje promiču europsko građanstvo i vrijednosti, otporniji na potencijalne negativne utjecaje, kako mjere izolacije tijekom pandemije, tako i ratnu mržnju i radikalizaciju koja se širi online i offline.

S obzirom da smo primijetili pad broja korisnika, mladih koji imaju prilike za kvalitetnu interakciju s vršnjacima iz drugih zemalja/zajednica, kao i porast negativnog utjecaja online radikalizacije na njih u

našim zajednicama i među našim (radnim) organizacijama za mlade, okupili smo se i motivirani smo raditi na ovom projektu koji će doprinijeti rješavanju ove situacije.

Cilj projekta:

- Razvijanje i jačanje kapaciteta osoba koje rade s mladima i mladih u prevenciji i borbi protiv radikalizacije kroz razvoj obrazovnih metodologija i alata koji podržavaju online i offline rad s mladima protiv radikalizacije.

Specifični podciljevi projekta:

- Podizanje svijesti o negativnim učincima radikalizacije i edukacija mladih (mainstream i marginaliziranih) o borbi protiv radikalizacije kroz razvoj inspirativnog priručnika, knjige alata, kao i online platforme za učenje.
- Osnaživanje osoba koje rade s mladima i unapređenje upravljanja znanjem naših organizacija u teoriji i praksi za izgradnju kompetencija osoba koje rade s mladima u prevenciji i borbi protiv radikalizacije kroz razvoj inovativnog kurikuluma i online tečaja.
- Razmjena dobrih praksi i daljnji razvoj učinkovitog partnerstva među partnerima iz 6 europskih zemalja (i šire) s različitim realnostima u smislu obrazovanja, svijesti i prakse o antiradikalizaciji i njezinoj prevenciji u zajednici.

Projektne aktivnosti:

- A1 – Projektni menadžment
- M1 – Prvi sastanak projektnog tima
- O1 – Priručnik o sprječavanju i borbi protiv radikalizacije među mladima u Europi
- O2 – Knjiga alata za osnaživanje mladih u zalaganju za borbu protiv radikalizacije u Europi
- O3 – Kurikulum „Osnaživanje osoba koje rade s mladima za neformalno obrazovanje za prevenciju i borbu protiv radikalizacije među mladima“
- M2 – Drugi sastanak projektnog tima
- O4 – Online tečaj „Osnaživanje osoba koje rade s mladima i vršnjačkih predvodnika mladih za prevenciju i borbu protiv radikalizacije među mladima“
- O5 – Platforma za online učenje o radu s mladima i inicijativama za mlade protiv radikalizacije
- C1 – LTTA Osposobljavanje za trenere
- Nacionalne obuke osoba koje rade s mladima
- E1, E2, E3, E4 – Otvorene konferencije u Italiji, Hrvatskoj, Srbiji i Grčkoj
- E5, E6 – Otvorene međunarodne konferencije u Belgiji i Njemačkoj
- M3 – Evaluacijski sastanak

UVOD U KURIKULUM

Ovaj kurikulum prvenstveno je namijenjen trenerima/edukatorima koji će organizirati i provesti sedmodnevnu obuku čiji je cilj osnažiti osobe koje rade s mladima da dalje razvijaju kompetencije i metode prevencije i borbe protiv radikalizacije među mladima. Sastoji se od detaljno osmišljenih sesija, kao i drugih potrebnih materijala i preporuka koje mogu izravno koristiti iskusni ili manje iskusni treneri/edukatori u izradi i provođenju programa podrške, edukacije i mentorstva za osobe koje rade s mladima na prevenciji i borbi protiv radikalizacije među mladima.

Kurikulum je izravno povezan s „Priručnikom o sprječavanju i borbi protiv radikalizacije među mladima u Europi“ i predstavlja praktični vodič koji se sastoji od teorijskog i konceptualnog dijela za daljnji razvoj znanja mladih u ovoj temi. Sesije sedmodnevne obuke povezane su izravno sa sadržajem Priručnika koji u mnogim slučajevima pruža znanja, definicije i praktične primjere koji će omogućiti trenerima podržati osobe koje rade s mladima u razvoju i jačanju njihovih kapaciteta u pružanju kvalitetnog obrazovanja o sprječavanju i suzbijanju radikalizacije među mladima. Osobe koje rade s mladima, kao sudionici obuke i množitelji znanja, prvi su praktičari aktivnosti usmjerenih na mlade koji su veoma ranjivi na radikalizaciju. Višestruko je korisno njihovo uključivanje u ovaj fenomen, stoga im treba ponuditi najnovije i najinovativnije mogućnosti obrazovanja za bolji utjecaj na zajednicu. Naš cilj je inspirirati osobe koje rade s mladima i mlade ljude aktivno djelovati ne samo za sebe već i za svijet oko sebe. Kroz ovaj kurikulum i predstavljene aktivnosti želimo ih inspirirati da postanu mini-edukatori i mini-aktivisti koji će sami pomoći u borbi protiv radikalizacije, čak i kad se čini da ih se to osobno ne tiče

Aktivnosti kurikuluma osmišljene su za široku publiku koristeći kombinaciju znanja i razmjene informacija, razvoja vještina i stavova potrebnih za bolje razumijevanje problema i djelovanje na njih.

Sadržaj kurikuluma strukturiran je na sljedeći način:

- Uvod, preporuke i detaljna tablica programa
- Uvodna sesija u teme obuke i za međusobno upoznavanje sudionika. Prvo se usmjeravamo na stvaranje dobre atmosfere za učenje kroz međusobno upoznavanje i aktivnosti izgradnje grupe. To se radi ili kroz temu same obuke ili odabranu metodu.
- Razumijevanje ključnih koncepata o radikalizaciji. Na ovim sesijama obuke usredotočenost je na upoznavanju ključnih pojmova, definicija i uzroka radikalizacije, ekstremizma i terorizma, kao i procesa i izvora radikalizacije.
- Uzroci radikalizacije. Na ovim sesijama istražujemo vanjske čimbenike koji doprinose radikalizaciji kroz PESTLE analizu (političke, ekonomske, sociološke, tehnološke, pravne i ekološke).
- Stvarnosti o radikalizaciji u različitim zemljama. Važan sastojak dio projekta je istraživanje stvarnosti prisutnosti radikalizacije među mladima u našim zajednicama (kako i kada se to dešava), čimbenika rizika za zajednice i uloge osoba koje rade s mladima u borbi protiv ovog fenomena.
- Strateška analiza. Tijekom ovih sesija istražujemo dobre prakse, zakonske okvire i radimo na mapiranju koje omogućava sudionicima istražiti prednosti, slabosti, mogućnosti i prijetnje svojih lokalnih zajednica.
- Akcijski planovi. Na ovim završnim sesijama obuke, sudionici razvijaju vlastite akcijske planove (npr. obrazovne aktivnosti, kampanje, volonterske akcije) koje će provoditi s ciljnim grupama u svojim lokalnim zajednicama.

U kurikulumu za ovu obuku koriste se različite metode, kao što su: rasprava i komentiranje izvora i slika, simulacija, igra uloga i drama, narativna rekonstrukcija, usmjerena mašta, brainstorming,

aktivnosti izravnog iskustva, istraživanje, terenski posjeti, strukturirani dijalog, suprotstavljena mišljenja i aktivnosti kreativnog izražavanja. Slijedimo demokratsku i „horizontalnu“ strukturu koja poštuje prava mladih i promiče opće poštovanje, samopoštovanje, svakodnevnu samodisciplinu, individualnost i osnaživanje njihovog sudjelovanja u odlukama koje ih se tiču. Štoviše, izbor metoda potiče razvoj zaključivanja, kritičkog mišljenja i rješavanja problema, razumijevanje važnosti zabave i kreativne igre u procesu učenja i stvaranje demokratskog i sigurnog okruženja za dijeljenje i zajedničko učenje.

Program obuke

Dan 1	
Poslijepodne	Dolazak sudionika
Večer	Dobrodošlica
Dan 2	
Prijepodne	Uvod, upoznavanje i formiranje grupe
Poslijepodne	Razumijevanje radikalizacije
Poslijepodne	Refleksija i evaluacija dana
Večer	Interkulturalna večer
Dan 3	
Prijepodne	Ekstremizam – radikalizacija – terorizam – osnovne razlike
Poslijepodne	Vanjski čimbenici koji pridonose radikalizaciji: PESTLE analiza
Poslijepodne	Radikalizacija među mladima – kako i kada se događa
Poslijepodne	Refleksija i evaluacija dana
Dan 4	
Prijepodne	Kakve su realnosti prisutnosti radikalizacije među mladima u našim zajednicama – obilazak terena
Poslijepodne	SLOBODNO POSLIJEPODNE
Dan 5	
Prijepodne	Postojeće zakonodavstvo u sprječavanju radikalizacije
Poslijepodne	Debata na temu ljudskih prava
Poslijepodne	Identificiranje čimbenika rizika za radikalizaciju među mladima
Poslijepodne	Refleksija i evaluacija dana
Dan 6	
Prijepodne	Društveni mediji: izvor radikalizacije ili borba protiv nje?
Poslijepodne	Govor mržnje na internetu
Poslijepodne	Osobe koje rade s mladima kao superheroji
Poslijepodne	Refleksija i evaluacija dana
Dan 7	
Prijepodne	Osmišljavanje edukativnih radionica za borbu protiv radikalizacije među mladima I
Poslijepodne	Osmišljavanje edukativnih radionica za borbu protiv radikalizacije među mladima II
Poslijepodne	Refleksija i evaluacija dana
Dan 8	
Prijepodne	Osmišljavanje edukativnih radionica za borbu protiv radikalizacije među mladima III
Poslijepodne	Evaluacija i zatvaranje obuke
Večer	„Vidimo se opet“ zabava
Dan 9	
Prijepodne	Odlazak sudionika

PREPORUKE ZA KORIŠTENJE OVOG KURIKULUMA I ZA ORGANIZIRANJE SLIČNE OBUKE

U ovom kurikulumu svaka sesija pruža trenerima/edukatorima pojedinosti o trajanju svake aktivnosti, pozadinske informacije i ciljeve sesije, praktične detalje o materijalima koji će se koristiti, popratne dokumente i preporučenu dodatnu literaturu te savjete za provedbu. Također je opisan detaljan tijek sesije uključujući analitička pitanja i alate za razmišljanje i evaluaciju.

Iako je kurikulum osmišljen na način da može odgovoriti na različite potrebe različitih skupina mladih iz različitih kulturnih sredina, nemoguće je obuhvatiti sve probleme određene skupine ili populacije. Stoga je važno biti spreman poboljšati i prilagoditi sadržaj specifičnom kontekstu u kojem radite. To zahtijeva, s jedne strane, dobro razumijevanje pozadine sudionika i, s druge strane, fleksibilnost i promatranje tijekom obuke. Treneri bi trebali obratiti posebnu pozornost na kontroverzne teme u svom društvu ili biti spremni nositi se s emocijama mladih ljudi koji imaju teška i/ili traumatična iskustva. Preporuča se da zastanete, razmislite i odlučite hoćete li preskočiti temu ili aktivnost ako se ne osjećate samouvjereni dok to radite, ili to iskoristiti kao prednost i potaknuti mlade ljude da istražuju različita gledišta, koriste duboke vještine slušanja, izražavaju njihove emocije, itd.

Prije obuke:

- Organizatori bi trebali osigurati da su uključili sve potrebne informacije u otvoreni poziv za sudionike ili informativni list koji dijele sa zainteresiranim sudionicima prije nego što se obvežu pohađati obuku. Sudionici trebaju biti svjesni ciljeva obuke, dnevnog reda i/ili potrebne obveze i participativne prirode korištenih metoda.
- Organizatori bi trebali unaprijed prikupiti važne informacije o sudionicima, kao što su: kontakt informacije u slučaju da ih treba kontaktirati prije ili tijekom obuke, pozadinske informacije koje se smatraju relevantnima kako bi se osiguralo da su sadržaj i metode relevantni (npr. obrazovna pozadina, prethodno iskustvo s temom ili s radom s mladima općenito, motivacija i interes za rad na temi), posebne odredbe kao što su alergije, ograničenja u prehrani, potreba za prostorijom za molitvu i medicinska stanja koja zahtijevaju posebne mjere. Na kraju, savjetuje se zatražiti kontakt osobu za hitne slučajeve i podatke za kontakt. Organizatori bi trebali obavijestiti sudionike kako planiraju koristiti prikupljene podatke, uključujući obavijest o privatnosti i klauzule o zaštiti podataka koje su u skladu sa smjernicama GDPR-a.
- Nekoliko dana prije obuke, organizatori trebaju poslati sudionicima sve logističke informacije o mjestu održavanja, smještaju, putovanju, obrocima i mogućim troškovima za sudionike ili organizaciju koja šalje sudionike, ako je primjenjivo.
- Organizatorima se savjetuje da provedu provjeru zdravlja, sigurnosti i jednakosti dovoljno unaprijed kako bi osigurali da su i logistika i sadržaj planirani na uključiv i siguran način.

Tijekom obuke:

- Organizacijski tim i treneri trebaju doći dovoljno unaprijed na mjesto održavanja, provjeriti radni materijal i raspoloživi prostor te unaprijed pripremiti prostoriju prema potrebama trenerskog tima, kao i prema potrebama učenja sudionika. Preporuča se da treneri izrade plakat dobrodošlice i ukrase prostor jednostavnim rekvizitima kako bi stvorili toplo okruženje za sudionike. Organizatori bi trebali provjeriti sva zdravstvena i sigurnosna pitanja i pravila, kao i područja od zajedničkog interesa (kao što su toaleti, pristup otvorenom prostoru) kako bi sudionicima dali sve potrebne informacije na početku obuke.

- Treneri trebaju organizirati rad tijekom obuke tako da svi rezultati budu vidljivi. Preporuča se da materijali koje su sudionici koristili tijekom obuke budu vidljivi na zidovima učionice, kako bi se mogli osvrnuti na obrađene teme i poslužiti kao podsjetnik na metode i alate koji su korišteni. Za to je potrebno da organizatori dobiju dopuštenje voditelja prostora da zalijepe materijal na zid i ostave sve tamo za vrijeme trajanja obuke.
- Kao što je gore navedeno, kurikulum je osmišljen na temelju načela iskustvenog učenja. Stoga je važno razumjeti obrazovne pristupe koji se u njemu koriste:
 - Debriefing je važna aktivnost unutar ciklusa iskustvenog učenja. Organiziran je u obliku pitanja koja trener postavlja nakon iskustva ili aktivnosti kako bi utvrdio što su sudionici naučili. Debriefing treba pažljivo planirati i treba mu posvetiti dovoljno vremena kako bi proces učenja bio što učinkovitiji. Indikativna pitanja za analizu uključena su u opis sesija ovog kurikuluma. Važno je da debriefing ne izgleda kao intervju, već kao strukturirana rasprava kao dio procesa iskustvenog učenja.
 - Razmišljanje (refleksija) i evaluacija: važno je svaki dan ostaviti vremena za pregled rada i učenja. Preporuča se posvetiti vrijeme na kraju svakog dana i na kraju same obuke. Osim toga, savjetuje se da pokušate razumjeti potrebe grupe i da budete što je moguće fleksibilniji, te da pružite dodatne prilike za razmišljanje i procjenu gdje se to smatra potrebnim.
 - Facilitacija: uloga trenera/edukatora u neformalnom obrazovanju i okruženju iskustvenog učenja kao što je ovo je da vodi proces i raspravu, a ne da izravno podučava temu. Rasprava je ključ. Stoga se očekuje da svi sudionici imaju prostor za izražavanje mišljenja i da sve faze ciklusa iskustvenog učenja budu završene. Facilitacija znači stvaranje okruženja u kojem ljudi uče, eksperimentiraju, istražuju i rastu.

Nakon obuke:

- Po završetku obuke, uz lijepu riječ zahvale na sudjelovanju, treneri bi trebali poslati sudionicima i materijale ili dokumente koji su dogovoreni tijekom obuke (npr. dodatne materijale za čitanje, poveznice na video zapise, itd.). kao i kontakt informacije trenera, govornika ili stručnjaka s kojima je prethodno dogovoreno da će se njihovi kontakt podaci podijeliti sa sudionicima.
- S obzirom da se od sudionika očekuje da tijekom obuke razviju akcije, lokalne radionice i/ili kampanje koje će provoditi s njihovim lokalnim grupama, preporuča se da se treneri/organizatori dogovore sa sudionicima o tome kako im mogu pružiti podršku tijekom provedbe tih aktivnosti. Korisno je zakazati nekoliko naknadnih sastanaka unaprijed kako biste sa sudionicima provjerili napredak.
- Osim organizirane evaluacije i informacija prikupljenih tijekom zadnjeg dana obuke, poželjno je nekoliko mjeseci nakon završetka edukacije kontaktirati polaznike i saznati je li im obuka bila korisna i za svakodnevni rad s mladima, kao i provjeriti kako je tekla provedba akcije koju ste osmislili tijekom obuke.

DETALJAN OPIS SESIJA OBUKE: „OSNAŽIVANJE OSOBA KOJE RADE S MLADIMA ZA NEFORMALNO OBRAZOVANJE ZA PREVENCIJU I BORBU PROTIV RADIKALIZACIJE MEĐU MLADIMA“

Uvod, upoznavanje i formiranje grupe

Naziv sesije: Uvod, upoznavanje i formiranje grupe

Trajanje: 180 minuta

Pozadina:

Ovo je uvodna aktivnost obuke čiji je cilj stvoriti ugodnu atmosferu i opustiti sudionike koji se ne poznaju, formirati grupu, te upoznati sudionike s temom, programom, metodama koje će se koristiti za stvaranje sigurne i konstruktivne radne atmosfere. Važno je početi obuku uvodnom aktivnošću, čak i ako su prethodnog dana sudionici imali priliku upoznati se i neformalno razgovarati. Na ovaj način organizatori i treneri osiguravaju da svatko ima priliku predstaviti se, ali i započeti proces upoznavanja sebe i drugih sudionika. Ova sesija također je važna za izgradnju grupe i postavljanje temelja za kvalitetan grupni rad tijekom obuke.

Cilj sesije: Uspostavljanje temelja za međusobno upoznavanje i upoznavanje sudionika s programom i relevantnim informacijama o sudjelovanju.

Specifični podciljevi sesije:

- Upoznavanje sudionika s programom i ciljevima obuke;
- Korištenje interaktivnih aktivnosti radi međusobnog upoznavanja i izgradnje grupe;
- Poticanje interakcije i komunikacije među sudionicima;
- Identificiranje očekivanja i strahova od obuke i prezentiranog programa.

Kompetencije obuhvaćene sesijom:

- Komunikacija;
- Kreativno izražavanje;
- Analitičke vještine;
- Pismenost;
- Timski rad;
- Osobne, socijalne kompetencije i kompetencije učenja.

Metodologija i metode:

- Teorijske osnove;
- Aktivnost: Očekivanja i strahovi;
- Rad u velikoj grupi: Portreti;
- Speed dating aktivnost;
- Aktivnost s balonom;
- Kolaž vrijednosti;
- Rasprava.

Tijek sesije:

I. Uvod u obuku, upoznavanje tima i sudionika; očekivanja i strahovi (45 minuta)

Trener pozdravlja sudionike, predstavlja se i ukratko objašnjava cilj i specifične podciljeve treninga. Zatim ih poziva da se predstave navodeći svoje ime, naziv organizacije koju predstavljaju i zemlju iz koje dolaze. Trener zatim prezentira detaljan program obuke (pomoću power point prezentacije ili flipcharta), a sudionici mogu postavljati pitanja vezana uz prezentirani program.

Za ovu uvodnu sesiju trener treba pripremiti flipchart s crtežom sunca i drugi s crtežom oblaka. Sudionicima daje samoljepljive papiriće i traži da na njih napišu svoje strahove i očekivanja od obuke. Sudionici zatim lijepe papiriće sa svojim očekivanjima na flipchart papir na kojem je nacrtano sunce, a papiriće sa svojim strahovima na flipchart papir na kojem je nacrtan oblak. Zatim, trener grupira radove na temelju sadržaja i sažima ga za grupu. Sudionici mogu komentirati ili dodavati sadržaj, a trener osigurava da će ti flipchart papiri biti dostupni tijekom cijele obuke, da će ih povremeno pregledavati i na kraju obuke provjeriti koja su očekivanja ispunjena, a koji strahovi izbjegnuti.

II. Crtanje portreta (20 minuta)

Sudionici su podijeljeni u dvije grupe i zamoljeni da stanu u dva reda tako da je svaki sudionik okrenut licem prema drugom sudioniku. Trener svima daje bijeli A4 papir i zamoli ih da ga drže okomito, napišu svoje ime u gornjem desnom kutu i zatim papir daju osobi koja stoji nasuprot njih. Trener im kaže da dok glazba svira nacrtaju portret osobe ispred sebe, a kada glazba prestane da prestanu crtati. Kad glazba prestane, sudionici ponovno razmjenjuju papire tako da svatko ima svoj portret u rukama. Sudionici u jednom od redova trebaju se pomaknuti jedno mjesto udesno tako da sad imaju novu osobu ispred sebe. Trener ih zamoli da ponovno razmijene papire i nastave crtati portret koji je započeo prethodni sudionik. Isti uzorak se ponavlja nekoliko puta (najmanje 5) tako da svaki portret crta najmanje 5 različitih sudionika.

III. Brzo upoznavanje / Speed dating aktivnost (25 minuta)

Trener traži od sudionika da uzmu papir sa svojim portretom i formiraju parove. Svi parovi zatim razgovaraju 2-3 minute o pitanju koje je postavio trener. Sudionicima objašnjava da je ova aktivnost brzi spoj / tzv. speed dating i da imaju samo 2 minute da se malo bolje upoznaju. Sa svakim novim pitanjem sudionici trebaju formirati nove parove. Aktivnost se nastavlja sve dok većina sudionika ne razgovara međusobno. Primjeri pitanja/tema za raspravu:

- Omiljeni hobi
- Omiljena hrana
- Koga smatrate svojom obitelji?
- Omiljeno mjesto za putovanje
- Što vas motivira u životu?
- Film koji vas je rasplakao
- Tajni talent koji imate

Na kraju aktivnosti, trener postavlja portrete na zid i ostavlja ih tamo do kraja obuke.

IV. Baloni (40 minuta)

Trener daje svakom sudioniku balon i traži od njih da ga napuhaju i na njega trajnim flomasterom napišu svoje ime. Zatim traži od sudionika da na balon napišu 3 za njih najvažnije vrijednosti. Kad završe, trener ih poziva da stanu u krug i kaže im da kad izbroje do 3, bace svoj balon uvis. Sudionici se sada moraju kretati po sobi i zgrabiti jedan od balona, pročitati ime i tri vrijednosti iz njega i pronaći vlasnika balona kako bi mu ga vratili. Postupak treba brzo ponoviti 5-6 puta. Zatim ih trener pita imaju li baloni koje su uhvatili slične vrijednosti kao i oni. Zamoli ih da odaberu najvažniju od tri navedene vrijednosti i brzo potraže ljude koji su odabrali istu ili sličnu vrijednost i formiraju malu grupu. Kad se prestanu kretati, trener ih pita oko koje vrijednosti su se grupirali i provjerava ima li sudionika koji nisu mogli oformiti grupu.

Cilj je formirati male grupe od 4-7 sudionika koji imaju zajedničku ili sličnu vrijednost. Budući da to neće biti baš lako učiniti, a uvijek će biti sudionika koji nisu našli nikoga s istom vrijednošću, trener im daje 2 minute da ponovno prošetaju prostorom i formiraju grupe oko iste ili slične vrijednosti. Kad su grupe spremne, trener ih zamoli da sjednu zajedno i razgovaraju 15 minuta zašto su odabrali ovu vrijednost i što im ona znači.

V. Napravite kolaž (15 minuta)

Svaka grupa dobiva flipchart papir, škare, ljepilo i markere, kao i stare časopise i novine s fotografijama. Njihov zadatak je izraditi kolaž koji predstavlja njihovu odabranu vrijednost. Potom svaka skupina predstavlja svoj kolaž i objašnjava zašto je odabrala određene fotografije, riječi ili crteže.

VI. Rasprava (35 minuta)

Grupa sjedi u krugu i raspravlja o sljedećim pitanjima:

- Je li bilo lako/teško razmišljati o tri vrijednosti koje vas predstavljaju?
- Kako ste se osjećali kada ste vidjeli vrijednosti drugih ispisane na balonima? Jesu li postojale vrijednosti koje isprva niste odabrali ili o kojima niste razmišljali, ali ste na kraju shvatili da su i vama važne? Koje vrijednosti? Postoje li vrijednosti koje nikada ne biste odabrali?
- Je li bilo lako odabrati samo jednu vrijednost? Kako ste se osjećali kad ste morali provjeriti tko još ima slične vrijednosti? Za ljude koji nisu pronašli nikoga iste vrijednosti: Kako ste se osjećali? Što mislite zašto drugi nisu odabrali ovu vrijednost?
- Kad ste razgovarali o vrijednosti s ostatkom grupe, jeste li otkrili neke nove perspektive?
- Kako ste se osjećali dok ste radili kolaž i prezentirali ga?
- Koliko često razgovarate o svojim vrijednostima s drugim ljudima?
- Uzimamo li zdravo za gotovo da imamo iste vrijednosti kao naši prijatelji i obitelj?
- Biste li izbjegavali ili raspravljali s osobom koja ima drugačije stajalište o određenoj vrijednosti? Zašto?

Raspravu vodi trener.

Potreban materijal: samoljepljivi papirići u dvije boje, flipchart papir, A4 papir, flomasteri, glazba, baloni, markeri, škare, ljepilo, stari časopisi, novine sa slikama.

Prpratni dokumenti i dodatna literatura:

- Aktivnosti za upoznavanje možete pronaći na ovoj poveznici:
<https://www.salto-youth.net/tools/toolbox/search/>
- Lisabonski ugovor
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:12016ME/TXT&from=EN>
- Povelja EU o temeljnim pravima
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:12012P/TXT>

Preporuke za trenere koji će voditi ovu sesiju:

- Za aktivnost crtanja portreta, trenerima se savjetuje da najave promjenu parova tek kad sudionici imaju dovoljno vremena za razgovor ili crtanje dijela portreta, ali u isto vrijeme izbjegavaju tišinu. Kad primijete da se razgovori približavaju kraju, trebali bi signalizirati promjenu.
- Trenerima se savjetuje da nabave dovoljno novina, časopisa, kartica, itd., kako bi sudionici imali širok izbor materijala za izradu kolaža.
- Nakon rasprave na kraju sesije, treneri se mogu vratiti na europske vrijednosti na kojima je EU utemeljena; Ljudsko dostojanstvo, sloboda, demokracija, jednakost, vladavina prava,

ljudska prava. Vrijednosti EU-a navedene su u članku 2. Lisabonskog ugovora i Povelji EU-a o temeljnim pravima.

Razumijevanje radikalizacije

Naziv sesije: Razumijevanje radikalizacije

Trajanje: 180 minuta

Pozadina:

Riječ radikalizacija često se čuje u današnjem svijetu. Ovo je fenomen koji bi osobe koje rade s mladima trebali jasno razumjeti kad rade u sektoru mladih i kad se bave bilo kojom temom relevantnom za društvenu isključenost. Kako bismo bolje razumjeli radikalizaciju i njezin utjecaj na naše živote, važno je istražiti primjere iz stvarnog života i osvrnuti se na osobna iskustva vezana uz ovaj fenomen. U isto vrijeme, dijeljenje primjera iz stvarnog života pridonijet će razumijevanju različitih stvarnosti u različitim zajednicama/zemljama i omogućiti da se sagledaju različite perspektive. Nadalje, važno je razumjeti kako izgleda proces radikalizacije kako bi obitelji, prijatelji i zajednice mogli pomoći u sprječavanju djela nasilnog ekstremizma. Ne postoji jedinstveni put radikalizacije do nasilnog ekstremizma jer je proces jedinstven za svaku osobu. Međutim, postoje neki zajednički elementi u iskustvima većine ljudi koji su doživjeli promjene u ponašanju, promjenu ideologije, društvenih odnosa, kriminalne aktivnosti. Za ovo ćemo koristiti model od 4 faze procesa radikalizacije koji je uveo Action Counter Terrorism (2023). Aktivnost će također omogućiti sudionicima da počnu raspravljati o izvorima radikalizacije. Ovo će se više istražiti tijekom sljedeće sesije. Stoga se savjetuje da sudionicima omogućite da podijele svoje ideje, a zatim ih nadograđuju.

Cilj sesije: Kroz primjere iz stvarnog života i interaktivne aktivnosti razumjeti fenomen radikalizacije, kao i njegove procese i izvore.

Specifični podciljevi sesije:

- Razumjeti radikalizaciju kao fenomen, njezine procese i utjecaj koji ima u društvu;
- Predstaviti različite primjere problema koji potiču ekstremizam i nasilje, temeljene na snažnim predrasudama, narativima koji potiču govor mržnje i drugim društvenim i kulturnim problemima koji vode ekstremizmu i radikalizaciji;
- Razgovarati o izvorima radikalizacije.

Kompetencije obuhvaćene sesijom:

- Analitičke vještine;
- Kritičko mišljenje;
- Prezentacijske vještine;
- Komunikacija i suradnja.

Metodologija i metode:

- Brainstorming;
- Rad u malim grupama;
- Prezentacije;
- Rasprava;
- Debriefing.

Tijek sesije:

I. Aktivnost dobrodošlice (20 minuta)

Sudionici započinju dan brzom aktivnošću. Trener na zid lijepi različite fotografije relevantne za temu, sudionicima daje samoljepljive papiriće i traži ih da pogledaju fotografije i napišu na papiriće ono što im prvo padne na pamet i zalijepe to uz fotografiju. Zatim trener čita ono što je napisano na samoljepljivim papirićima, a sudionici mogu dodatno iznositi svoje dojmove ili komentirati ispise koje trener čita. U Prilogu 1 treneri mogu pronaći stvarne primjere radikalizacije iz zemalja uključenih u projekt. To ih može inspirirati u traženju materijala za sesiju. Osim fotografija, mogu se koristiti i članci, naslovi ili objave na društvenim mrežama.

II. Primjeri iz stvarnog života (90 minuta)

Trener dijeli sudionike u grupe od po 5 članova i traži od njih da razmisle o stvarnom incidentu radikalizacije i nasilja među mladima u kojem je jedna osoba i/ili jedna grupa zauzela ekstreman ideološki stav i da ga prikažu. U ovoj aktivnosti sudionici mogu koristiti svoje mobilne telefone ili računala kako bi pronašli materijal s interneta ako im je potreban.

Trener zatim daje sudionicima flipchart papir podijeljen crtama na 4 dijela. U svakom kutu papira trebaju napisati: TKO (tko su mladi koji su zauzeli ekstremno ideološki stav), ŠTO (objasnite više o tom stavu i ljudima koji ga zastupaju), KAKO (kako se pristupilo toj osobi/grupi), UTJECAJ (kakav je negativni utjecaj u ovom primjeru). Za ovaj zadatak imaju 30 minuta. Nakon analize incidenta, svaka grupa ima 10 minuta da predstavi svoje rezultate ostatku grupe.

Nakon svake prezentacije grupa može postavljati pitanja ili davati kratke komentare.

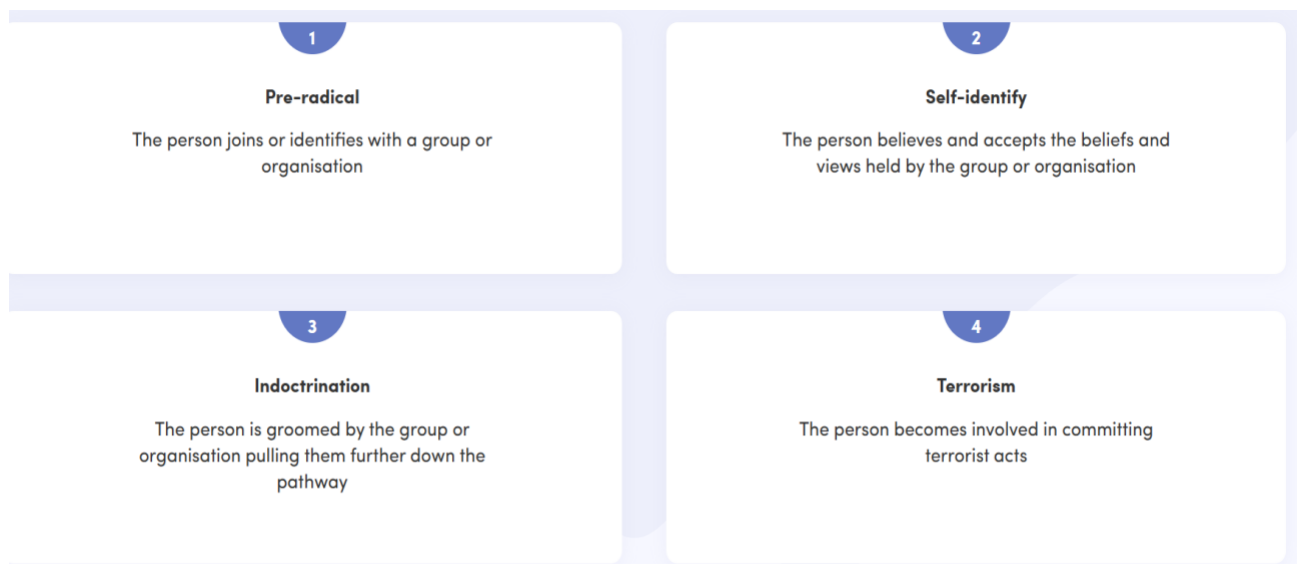
III. Rasprava (20 minuta)

Trener poziva sudionike da sjednu u krug i započinje raspravu postavljanjem sljedećih pitanja:

- Što je iz ovih priča na vas ostavilo najjači dojam? Jesu li priče imale nešto zajedničko i ako jesu, što?
- Kada ćemo vidjeti pojavu ovakvih incidenata u društvu?
- Što društvo, a posebno mladi, trebaju učiniti da budu otporni na takve pojave?

IV. Proces radikalizacije (30 minuta)

Trener predstavlja faze procesa radikalizacije. To je proces od četiri faze koji je uveo Action Counter Terrorism (2023.) i opisan je na sljedeći način:

Slika: Proces radikalizacije; Izvor: Maarten. (2023., 16. veljače). Koje su faze radikalizacije? Action Counter Terrorism. <https://actearly.uk/radicalisation/the-stages/>

Trener dijeli sudionike u grupe od 4 i svakoj grupi daje kopiju predstavljenog procesa od četiri faze i traži od njih da rasprave o svakoj fazi. Za svaku fazu trebali bi dati primjere ili koristiti one iz prethodne sesije te raspravljati o izvorima radikalizacije za svaki od predstavljenih slučajeva.

V. Debriefing (20 minuta)

Trener ponovno poziva sudionike da sjednu u krug i razgovaraju o sljedećem:

- Kako ste se osjećali tijekom ove sesije?
- Jeste li bolje razumjeli fenomen radikalizacije i njezin proces?
- Jeste li shvatili kako mala djela ili nedostatak istih mogu dovesti do većih posljedica?
- Koji su najčešći elementi koji mogu dovesti do nasilnog ekstremizma?
- Što mislite u kojim fazama mladi ljudi i/ili osobe koji rade s mladima mogu reagirati?
- Što ćete ponijeti s ove sesije?

Potreban materijal: samoljepljivi papirići u dvije boje, flipchart papir, A4 papir, flomasteri, mobiteli, primjerak "4 razine procesa radikalizacije" za svakog sudionika, internetska veza.

Propratni dokumenti i dodatna literatura:

- Priručnik o sprječavanju i borbi protiv radikalizacije među mladima u Europi, Outreach Hannover e.V., 2023. <https://outreach-hannover.de/our-publications/>
- Maarten. (2023., 16. veljače). Koje su faze radikalizacije? Action Counter Terrorism. <https://actearly.uk/radicalisation/the-stages/>

Preporuke za trenere koji će voditi ovu sesiju:

- Prije sesije treneri trebaju pripremiti flipchart papire sa 4 polja (TKO, ŠTO, KAKO, UTJECAJ), kako se tijekom sesije ne bi gubilo vrijeme na tehnički aspekt pripreme tablica. Tako će sudionici imati više vremena na raspolaganju da ih popune.
- Fotografije za primjere iz svakodnevnog života treba prikupljati iz različitih izvora kao što su novine, časopisi, blogovi itd. Oni bi trebali predstavljati različite primjere, kao što je nasilje nad spolom, vjerom, etničkom pripadnosti itd.
- Korisno je ostaviti ispisane flipchart papire s primjerima iz stvarnog života u radnoj sobi jer ih sudionici mogu koristiti u svojoj raspravi.

Ekstremizam, radikalizacija, terorizam – osnovne razlike

Naziv sesije: Ekstremizam, radikalizacija, terorizam – osnovne razlike

Trajanje: 180 minuta

Pozadina:

Radikalizacija i ekstremizam nisu nova prijetnja društvu, jer su ti fenomeni prisutni kroz povijest u različitim oblicima i manifestacijama. Međutim, internetski ekstremizam je novi fenomen. Internetski prostori su se pojavili i razvili tako brzo da sadašnji zakonodavni i institucionalni okvir uspostavljen kako bi se osigurala zaštita naših temeljnih prava ne može učinkovito odgovoriti na ovaj novi izazov.

Postoje različite definicije pojmova, a neke od najjasnijih dane su u Nacionalnoj strategiji kanadske vlade o borbi protiv radikalizacije i nasilja:

- „**Radikalizacija** je proces kojim pojedinac ili grupa postupno usvajaju ekstremna stajališta ili ideologije koje su suprotne statusu quo i dovode u pitanje glavne tokove ideja.
- **Radikalizacija nasilja** je proces kojim pojedinci i grupe usvajaju ideologiju i/ili sustav uvjerenja kako bi opravdali upotrebu nasilja u cilju promicanja vlastitog cilja.
- **Nasilni ekstremizam** je pojam koji opisuje uvjerenja i djelovanje ljudi koji podržavaju ili koriste nasilje za postizanje ekstremnih ideoloških, vjerskih ili političkih ciljeva.”

U ovoj sesiji sudionici će imati priliku proći kroz svaki koncept i razumjeti ključne razlike među njima.

Cilj sesije: Stjecanje novih znanja o aktualnim okvirima definiranja ekstremizma, radikalizacije i terorizma.

Specifični podciljevi sesije:

- Razmišljanje o definicijama ekstremizma, radikalizacije i terorizma;
- Rad u malim grupama prema zajedničkom rezultatu;
- Poticanje rasprave o problemima radikalizacije, terorizma i ekstremističkog djelovanja.

Kompetencije obuhvaćene sesijom:

- Komunikacija;
- Timski rad;
- Pismenost;
- Kreativno izražavanje;
- Analitičke vještine;
- Osobne, socijalne kompetencije i kompetencije učenja.

Metodologija i metode:

- Rad u malim grupama;
- Teorijski uvod;
- Brainstorming;
- Igranje uloga kroz govor tijela;
- Rasprava.

Tijek sesije:

I. Teorijski uvod, izrada definicija i ljudske skulpture (140 minuta)

Trener dijeli sudionike u manje grupe od po 5 ljudi i dijeli im papire A4 formata s riječima: ekstremizam, radikalizacija, terorizam (po jedna riječ na papiru). Svaka bi se grupa trebala složiti oko definicije svakog od ovih pojmova i raspraviti o razlikama i vezama među njima. Od grupa se traži da naprave ljudsku skulpturu napravljenu od vlastitih tijela koja predstavlja odnos između ovih riječi. Za obavljanje ovih zadataka imaju 40 minuta.

Od sudionika se zatim traži da se vrate u krug i predstave svoju ljudsku skulpturu te s ostatkom grupe istraže koji prikaz predstavlja koju riječ i koja je veza između njih. Kada su sve grupe predstavile svoje skulpture, trener ih zamoli da podijele svoje definicije. Nakon što su sudionici čuli sve definicije, trener im daje definicije iz Priručnika o prevenciji i borbi protiv radikalizacije među mladima u Europi (stranica 5) ili prikazuje ovaj video <https://www.youtube.com/watch?v=4Ph536eGzbA>. Trener koristi projektor kako bi prikazao video i dio Priručnika s definicijama ovih pojmova.

II. **Rasprava (40 minuta)**

Vrlo je važno da nakon ove aktivnosti trener provjeri razumiju li svi jednako definicije i značenja 3 pojma. Treneri trebaju promatrati i obratiti pozornost na emocije sudionika kad raspravljaju o ovim pojmovima.

Od sudionika se traži da sjednu u krug i raspravljaju o sljedećim pitanjima:

- Kako ste se osjećali tijekom aktivnosti? Je li bilo teško smisliti definicije?
- Jeste li naučili nešto novo o tri pojma?
- Koje su bile sličnosti i razlike između skupina? Je li bilo nesuglasica?
- Razgovarate li o ovim temama sa svojim vršnjacima u svakodnevnom životu? Je li to zabrinjavajuće i zašto?

Potreban materijal: A4 papir, olovke, flipchart ili oprema za ppt prezentaciju.

Prpratni dokumenti i dodatna literatura:

- Vlada Kanade, Kanadska nacionalna strategija za suzbijanje radikalizacije do nasilja, 2018., stranica 7, ISBN: 978-0-660-28894-9. <https://www.publicsafety.gc.ca/cnt/rsrscs/pblctns/ntnl-strtg-cntrng-rdclztn-vlnc/index-en.aspx>
- Priručnik o sprječavanju i borbi protiv radikalizacije među mladima u Europi, Outreach Hannover e.V., 2023. <https://outreach-hannover.de/our-publications/>
- Preventing Terrorism and Countering Violent Extremism and Radicalisation that Lead to Terrorism: A Community-Policing Approach (Organization for Security and Co-operation in Europe, 2014), dostupno na: <https://www.osce.org/secretariat/111438?download=true>

Preporuke za trenere koji će voditi ovu sesiju:

- Potrebno je da treneri podijele sa sudionicima činjenicu da mnoge zemlje imaju vlastite definicije ili perspektive/zakone, ili da je u nekim slučajevima definicija ovih pojmova još uvijek u procesu razvoja.
- Prilikom planiranja i izvođenja sesije, trener treba imati na umu da su povijesno mnoge ideje koje su donijele napredak društvu smatrane ekstremnim idejama, ali da su s vremenom, nakon rasprava, promicanja ideja, akademskih recenzija, uključivanja praktičara i transparentnog donošenja odluka, postale prihvaćene u društvu. Važno je da demokratska društva podržavaju slobodu govora, slobodu udruživanja, slobodu vjerovanja, između ostalog.

Refleksija i evaluacija dana

Naziv sesije: Refleksija i evaluacija dana

Trajanje: 40 – 60 minuta

Pozadina:

Refleksija je proces kritičkog razmišljanja o aktivnostima i iskustvima koja su sudionici imali tijekom dana. To je vrlo važna sesija jer pomaže sudionicima prepoznati što su naučili iz situacije, svoju ulogu u cijelom procesu i kako povezati svoje učenje sa svojim ciljevima, vrijednostima i svrhom. Ova sesija može se koristiti na kraju svakog radnog dana ovog kurikuluma.

Cilj sesije: Istražiti i ispitati sebe, svoje perspektive, stavove, iskustva i akcije/interakcije.

Specifični podciljevi sesije:

- Osvrt na proces učenja i program dana;
- Dobivanje povratnih informacija o tome što je bilo najbolje i što bi se moglo poboljšati.

Kompetencije obuhvaćene sesijom:

- Kompetencije vezane uz evaluaciju i izvješćivanje;
- Smislena komunikacija uključujući duboko slušanje;
- Kritičko razmišljanje;
- Suosjećanje.

Predložena aktivnost 1:

Metodologija i metode: individualna refleksija, rasprava u malim skupinama, javni nastup.

Tijek sesije:

- Trener objašnjava važnost odvajanja vremena za razmišljanje o onome što sudionici doživljavaju i uče svaki dan. Ponekad je evaluacija kratka, a ponekad i duža. Ako trener želi predstaviti ideju vođenja dnevnika, sada je vrijeme za to. Trener daje sudionicima bilježnicu ili ih zamoli da koriste komade papira za zapisivanje svojih misli svaki dan i daje im vremena da zabilježe svoje misli. Također, on/ona im objašnjava da je dnevnik osoban i da nitko od njih neće tražiti da ono što su napisali podijele s grupom.
- Trener daje sudionicima 10-15 minuta da razmisle o danu i potiče ih da se zapitaju:
 - ✓ Jesam li do sada uživao?
 - ✓ Koji je bio moj prvi osjećaj kad smo jutros počeli raditi?
 - ✓ Kako sam se osjećao kad smo počeli raspravljati o definicijama nasilnog ekstremizma, radikalizacije i terorizma?
 - ✓ Kako se ove tri riječi/pojma pojavljuju u mojoj stvarnosti?
- Trener traži od sudionika da formiraju parove ili male grupe, odabirući osobu s kojom još nisu proveli puno vremena, te da razgovaraju o tome kako su se osjećali tijekom dana.
- Nakon rasprave, trener traži od sudionika da se vrate u krug i jedan po jedan opišu kako se osjećaju u obliku vremenske prognoze. Na primjer: dan mi je počeo s oblacima jer nisam bio siguran kako će se stvari odvijati. Sunce je polako izlazilo dok smo se počeli upoznavati...

Potreban materijal: bilježnice ili A4 papiri i olovke.

Predložena aktivnost 2:

Metodologija i metode: individualna refleksija, razgovor u malim skupinama, izrada pjesme.

Tijek sesije:

- Trener daje sudionicima 10 minuta za razmišljanje o danu i daje im osvrt na to koliko je dan bio težak i koliko su teške teme bile. Važno je zaključiti dan na optimističan i pozitivan način kako bi sudionici bez straha sagledali problem i sudjelovali u njegovom rješavanju.
- Od sudionika se traži da zapišu jednu pozitivnu riječ koja predstavlja ono što je potrebno za rješenje problema.
- Zatim ih trener dijeli u grupe od 5, traži od njih da napišu pjesmu s riječima koje su napisali i predlaže im da pronađu glazbenu zvučnu sliku (s interneta). Kad su sudionici spremni, mogu izvesti pjesmu uz glazbu.
- Nakon što su sve grupe predstavile svoje pjesme, treneri započinju kratku raspravu o procesu i potiču sudionike da iznesu svoje dojmove o radnom danu.

Potreban materijal: bilježnice ili A4 papiri i olovke, internet priključak.

Prpratni dokumenti i dodatna literatura:

Više aktivnosti i alata za promišljanje i evaluaciju možete pronaći u ovim publikacijama:

- T-Kit 10: Educational Evaluation in Youth Work (Youth partnership Council of Europe & European Commission, 2007), dostupno na:
https://pip-eu.coe.int/documents/42128013/47261233/T-Kit_10.pdf/8d85c6ac-05e5-4715-8f43-0f9c3018772a?t=1377272318000
- Reflecting learning in quality youth work, Do it right! (Growth, Dialogos, 2022), dostupno na:
https://www.salto-youth.net/downloads/toolbox_tool_download-file-2977/Do%20it%20Right!%20Reflective%20learning%20in%20quality%20youth%20work%20HANDBOOK%2010.2022.pdf

Preporuke za trenere koji će voditi ovu sesiju:

- Važno je da sudionici shvate važnost ove sesije. Ljudi često misle da je dan gotov prije ove sesije i ne koncentriraju se niti sudjeluju s istom energijom i motivacijom, vjerojatno zato što su svi umorniji na kraju dana. Trenerima se savjetuje da objasne važnost ove sesije i odaberu odgovarajuće metode.
- Postoji mnogo načina na koje se može organizirati sesija razmišljanja i evaluacije. Trenerima se savjetuje da odvoje vrijeme za individualno, parovno i/ili grupno razmišljanje. To s jedne strane pruža osobno vrijeme za razmišljanje, a s druge priliku da čuju različite perspektive koje će im omogućiti da bolje razumiju gdje se nalaze na svom putu učenja i potaknuti buduću primjenu naučenih lekcija.
- Pitanja u predloženoj aktivnosti 1 trebaju biti prilagođena temi dana.

Vanjski čimbenici koji pridonose radikalizaciji: PESTLE analiza

Naziv sesije: Vanjski čimbenici koji pridonose radikalizaciji: PESTLE analiza

Trajanje: 90 minuta

Pozadina:

Važno je procijeniti potrebe, znanja i iskustva sudionika kako bi se teme prilagodile relevantnim lokalnim problemima koji vode suočavanju s ekstremizmom i radikalizacijom. Jedan alat za analizu konteksta je PESTLE analiza koja proučava ključne vanjske čimbenike (političke, ekonomske, sociološke, tehnološke, pravne i okolišne) koji utječu na situaciju. Alat pomaže u otkrivanju i razumijevanju širokih, dugoročnih trendova i može se koristiti u nizu različitih scenarija za usmjeravanje ljudi u donošenju strateških odluka.

Cilj sesije: Podržati sudionike u učenju i stjecanju dubljeg razumijevanja ključnih vanjskih čimbenika koji pridonose radikalizaciji korištenjem PESTLE analize.

Specifični podciljevi sesije:

- Razmišljanje o vanjskim čimbenicima koji uzrokuju radikalizaciju;
- Razumijevanje sociokulturnog konteksta i aspekata nasilja koji uzrokuju ekstremizam i radikalizaciju;
- Upoznati sudionike s PESTLE analizom i njezinim ključnim elementima.

Kompetencije obuhvaćene sesijom:

- Smisljena komunikacija;
- Kritičko razmišljanje;
- Analitičke vještine;
- Aktivno slušanje.

Methodologija i metode:

- Rad u parovima/malim grupama;
- Teorijski uvod;
- Rad u grupama;
- Rasprava.

Tijek sesije:

I. Rad u parovima/malim grupama: Vanjski čimbenici radikalizacije (15 minuta)

Trener sudionicima dijeli samoljepljive papiriće i traži od njih da se podijele u parove/male grupe. Nakon toga sudionici imaju 10 do 15 minuta da međusobno rasprave o vanjskim čimbenicima radikalizacije i da ih zapišu. Svaki faktor posebno trebaju napisati na samoljepljivi papirić.

II. Teorijski uvod – PESTLE analiza (20 minuta)

Trener predstavlja PESTLE analizu. PESTLE je okvir za promatranje makrookruženja koji uključuje sljedeće elemente: političke, ekonomske, sociološke, tehnološke, pravne i ekološke. Prije obuke, trener je za sudionike pripremio prezentaciju o PESTLE analizi u kojoj je svaki element detaljno predstavljen.

III. **Rad u grupama (15 minuta)**

Trener sad traži od parova/malih grupa da formiraju grupe od 5-6 sudionika i razgovaraju o čimbenicima koje su napisali na samoljepljive ceduljice i kategoriziraju ih prema PESTLE okviru. Nakon toga, trener ih potiče da razmisle o više faktora za svaku kategoriju i dodaju ih na popis.

IV. **Prezentacije i rasprava (30 minuta)**

Kad su sve grupe spremne, treneri i sudionici zajedno raspravljaju o faktorima koje su zapisali za svaku kategoriju PESTLE okvira. Nakon svake prezentacije trener pravi sažetak onoga što je grupa iznijela, a nakon posljednje prezentacije započinje raspravu.

Potreban materijal: samolepljivi papirići, flipchart papiri, A4 papiri, flomasteri, olovke.

Propratni dokumenti i dodatna literatura:

- Priručnik o sprječavanju i borbi protiv radikalizacije među mladima u Europi, Outreach Hannover e.V., 2023. <https://outreach-hannover.de/our-publications/>
- Knowledge of the PESTLE framework. Available at: <https://www.cipd.org/en/knowledge/factsheets/pestle-analysis-factsheet/#what-is-a-pestle-analysis-used-for>

Preporuke za trenere koji će voditi ovu sesiju:

- Treneri bi trebali osigurati da svi sudionici razumiju okvir PESTLE prije nego što ga počnu koristiti. Tijekom sesije, flipchart s akronimom bi trebao biti vidljiv, a treneri bi trebali pripremiti dovoljno primjera kako bi bolje predstavili okvir, kao i mnoštvo samih vanjskih čimbenika.

Radikalizacija među mladima – kako i kada se događa

Naziv sesije: Radikalizacija među mladima – kako i kada se događa

Trajanje: 90 minuta

Pozadina:

Radikalizacija među mladima problem je koji ne pogađa samo mlade, već i cijelo društvo. Vrlo je važno pronaći rješenje za ovaj problem i odmah se s njime pozabaviti jer ova pojava dovodi do pojave ekstremnog i asocijalnog ponašanja – posebno među mladima – kao što su: nespremnost ili nemogućnost raspravljanja o svojim stavovima, nepoštivanje drugih, povećana ljutnje. Razvojem takvog ponašanja otvara se prostor za terorizam i ekstremističke ideologije. Terorizam i djela nasilja dovode do uništenja zajednica i života, uzrokujući smrt i ranjavanje mnogih i ostavljajući zajednice da žive u strahu i ponekad podijeljene mržnjom i zbunjenošću. Kako bismo razumjeli razloge zbog kojih su ljudi podložni radikalizaciji, treba se pozvati na priručnik koji detaljno analizira razloge koji dovode do porasta ove pojave. Također, važno je procijeniti potrebe sudionika prije ili na samom početku aktivnosti kako bi se teme koje će se koristiti prilagodile relevantnim lokalnim problemima vezanim uz ekstremizam i radikalizaciju.

Cilj sesije: Omogućiti sudionicima otvorenu raspravu o prisutnosti radikalizacije među mladima i njezinim izvorima.

Specifični podciljevi sesije:

- Razumjeti uzroke nasilnog ekstremizma i radikalizacije;
- Razgovarati o radikalizaciji među mladima, kako i kada se javlja;
- Poticanje debate i rasprave na temu radikalizacije među mladima vježbom „akvarij“.

Kompetencije obuhvaćene sesijom:

- Osobne, socijalne kompetencije i kompetencije učenja;
- Građanske kompetencije;
- Komunikacija i suradnja;
- Aktivno slušanje;
- Kritičko razmišljanje;
- Javni govor;
- Kulturna svijest i sposobnost izražavanja.

Metodologija i metode:

- Teorijski uvod
- Vježba „akvarij“;
- Debriefing.

Tijek sesije:

I. Uvod u sesiju (5 minuta)

Trener objašnjava da će tijekom sesije sudionici imati priliku razgovarati o tome kako i kada dolazi do radikalizacije u našoj stvarnosti. Kako bi inspirirao sudionike, navodi nekoliko primjera iz vlastitog iskustva.

II. **Akvarij vježba: Radikalizacija među mladima – kako i kada se događa? (70 minuta)**

Trener uvodi sudionike u vježbu „akvarij“. Ona zapravo predstavlja način organiziranja rasprava u srednjim i velikim grupama. Sudionici su podijeljeni u unutarnji i vanjski krug. U unutarnjem krugu, odnosno akvariju, bit će rasprava; a u vanjskom krugu sudionici će slušati raspravu i voditi bilješke. Sudionik iz vanjskog kruga ima priliku zauzeti mjesto sudionika iz unutarnjeg kruga tako što će osobu iz unutarnjeg kruga potapirati po ramenu. Osoba iz unutarnjeg kruga prelazi u vanjski krug, ali zadržava mogućnost da se vrati u unutarnji krug i nastavi raspravu.

Trener sudionicima dijeli samoljepljive papiriće na koje trebaju napisati pitanja ili izjave o ulozi mladih u borbi protiv radikalizacije i njezinog širenja. Ako sudionici ne napišu dovoljno pitanja ili izjava, trener može koristiti sljedeće:

- Za stvaranje i širenje radikalizacije uglavnom su odgovorni mladi ljudi.
- Imati dobro obrazovane mlade ljude je rješenje za suočavanje s ovom pojavom.
- Pandemija Covid-19 utjecala je na radikalizaciju među mladima.
- Mladi su prvi koji se vrbuju u nasilne skupine.
- Mladi ekstremisti su opasniji od starijih.

Trener čita pitanje/izjavu i potiče uži krug na raspravu o tome. Vanjski krug pažljivo sluša i kad netko iz njega poželi može zauzeti svoje mjesto u užem krugu tako što će nekoga iz užeg kruga potapirati po ramenu. Kad trener smatra da je pitanje/izjava dovoljno obrađeno, on/ona čita sljedeće. Trener bi trebao osigurati da su svi uključeni u raspravu i poticati sramežljive sudionike. Tijekom rasprave, trener može napisati ključne riječi na flipchart papir i koristiti ih nakon toga za debriefing i zaključke.

III. **Debriefing (35 minuta)**

Rasprava može postati vrlo energična i važno je da trener donese zaključke i smiri sudionike prije završetka sesije ako je došlo do energične rasprave. Trener može grupi postaviti sljedeća pitanja:

- Što mislite o procesu i raspravi?
- Postoje li točni i pogrešni odgovori?
- Zastupate li strastveno neko mišljenje?
- Kako ste to izrazili?
- Je li postojao trenutak kad ste htjeli izraziti mišljenje, ali niste? Zašto?

Potrebni materijal: samoljepljivi papirići, flipchart papir, A4 papir, flomasteri, olovke, stolice.

Propratni dokumenti i dodatna literatura:

- Priručnik o sprječavanju i borbi protiv radikalizacije među mladima u Europi, Outreach Hannover e.V., 2023. <https://outreach-hannover.de/our-publications/>

Preporuke za trenere koji će voditi ovu sesiju:

- Treneri mogu pripremiti neka pitanja/izjave za raspravu unaprijed, kao primjere za sudionike ili kao pomoćni materijal u slučaju da sudionicima bude teško smisliti pitanja/izjave u određenom trenutku tijekom sesije.

Kakve su realnosti prisutnosti radikalizacije među mladima u našim zajednicama – obilazak terena

Naziv sesije: Kakve su realnosti prisutnosti radikalizacije među mladima u našim zajednicama – obilazak terena

Trajanje: 180 minuta

Pozadina:

Kako bismo bolje razumjeli što se događa u našim zajednicama, organizacija domaćin organizira obilazak terena koji će sudionicima omogućiti da kroz razgovore sa stručnjacima i ciljnim skupinama bolje razumiju temu i problem te uče iz njihovih priča i iskustava. Posjećujući mjesta kao što su centri za mlade, zajednice i organizacije civilnog društva, sudionici će imati holističku sliku lokalne stvarnosti i uključiti se u sadržaj na alternativan način. Današnji mladi ljudi vizualno uče. Obilazak terena im omogućuje da dodirnu, opipaju i poslušaju ono o čemu uče. To im dodatno pomaže da razviju svoje razumijevanje tema, izgrade kulturno razumijevanje i toleranciju izlaganjem svjetovima izvan njihovog vlastitog.

Cilj sesije: Omogućiti sudionicima da se uključe i bolje upoznaju sa stvarnim primjerima iz zajednice u kojoj se obuka održava kako bi razumjeli realnost prisutnosti radikalizacije među mladima.

Specifični podciljevi sesije:

- Razumjeti prisutnost radikalizacije među mladima kroz razgovore s lokalnim stručnjacima na tu temu;
- Koristiti obilazak terena kao praktičnu metodu iskustvenog učenja;
- Istražiti dobre prakse i područja za poboljšanje.

Kompetencije obuhvaćene sesijom:

- Višejezične kompetencije;
- Timski rad;
- Komunikacija;
- Osobne, socijalne kompetencije i kompetencije učenja;
- Pismenost;
- Kulturna svijest i sposobnost izražavanja.

Metodologija i metode:

- Obilazak terena;
- Debriefing.

Tijek sesije:

I. Obilazak terena (150 minuta)

Trener organizira terenski posjet mjestima gdje su mladi u riziku ili nevladinim organizacijama ili susrete s osobama koje se bave mladima poput psihologa, socijalnih radnika i sl. Na taj način sudionici dolaze u izravan kontakt s mladima, ali i sa stručnjacima s kojima mogu razgovarati o temi radikalizacije među mladima. Primjerice, sudionici mogu posjetiti psihologa koji se bavi djecom delinkventima, centre za detoksikaciju ovisnosti o supstancama, izbjeglička naselja, zatvore, ali i

upoznati ljude koji su bili u kontaktu s ekstremističkim skupinama koji mogu s njima podijeliti svoja iskustva.

II. Debriefing (30 minuta)

Na kraju obilaska terena, trener okuplja sudionike na kratak razgovor i postavlja im sljedeća pitanja:

- Kako ste se osjećali tijekom razgovora?
- Jeste li naučili nešto novo?
- Jeste li bili pozitivno ili negativno iznenađeni nečim što ste danas otkrili?
- Je li bilo trenutaka kad ste imali jake emocije? Želite li ih podijeliti s grupom?
- Navedite jednu stvar koja vam daje nadu.

Potreban materijal: bilježnica, samoljepljivi papirići, olovke.

Preporuke za trenere koji će voditi ovu sesiju:

- Obilazak terena je potrebno organizirati unaprijed i provjeriti sve logističke detalje. O tome sudionici trebaju biti obaviješteni u info paketu koji će dobiti prije dolaska na trening.
- Trener i organizatori trebaju večer prije obavijestiti sudionike trebaju li nešto ponijeti sa sobom, npr. bilježnicu, vodu, grickalice.

Postojeće zakonodavstvo u sprječavanju radikalizacije

Naziv sesije: Postojeće zakonodavstvo u sprječavanju radikalizacije

Trajanje: 180 minuta

Pozadina:

Rad na identificiranju problema, zatim pronalaženje rješenja, a nakon toga razmišljanje o tome kako netko može doprinijeti tome ključna je vještina kritičkog razmišljanja koja je svima potrebna. Kad se to radi u kontekstu zajednice, fokusirajući se na društvene probleme, onda je to osnovna građanska vještina. Koliko god je važno razviti ove vještine, jednako je važno razviti znanje o zakonima i pravilima koji su ključni za rješavanje i sprječavanje takvih društvenih problema.

Cilj sesije: Učenje o važnosti zakonodavstva u sprječavanju radikalizacije i pregled postojećih zakona u zemljama sudionika.

Specifični podciljevi sesije:

- Razumijevanje važnosti zakonodavstva u sprječavanju radikalizacije;
- Korištenje interaktivne metode za učenje pronalaženja pozitivnih rješenja za negativnu pojavu;
- Razgovor o postojećem zakonodavstvu za sprječavanje radikalizacije u našim zajednicama.

Kompetencije obuhvaćene sesijom:

- Višejezičke kompetencije;
- Timski rad;
- Prezentacijske vještine;
- Osobne, socijalne kompetencije i kompetencije učenja;
- Pismenost;
- Kulturna svijest i sposobnost izražavanja.

Metodologija i metode:

- Brainstorming;
- Interaktivna aktivnost: Oslobodite se negativne energije;
- Rasprava i Debriefing
- Rasprava u malim grupama – nacionalni timovi.

Tijek sesije:

I. Uvod u sesiju (10 minuta)

Trener otvara sesiju kratkim uvodom u temu dana i naglašava važnost zakonodavstva u donošenju pozitivnih promjena o važnom pitanju u društvu.

II. Oslobodite se negativne energije (90 minuta)

Ako je moguće, trener objesi uže u radnom području od zida do zida. U slučaju da to nije moguće, uže se može postaviti i na pod. Trener zatim dijeli sudionicima samoljepljive papiriće i traži od njih da razmisle o nasilju s kojim se susreću u svakodnevnom životu u sljedećih 10 minuta. Sudionicima treba jasno dati do znanja da se neće baviti samo velikim temama kao što su ekstremno ponašanje ili

političke stranke, već i svim različitim oblicima nasilja s kojima se susreću u svakodnevnom životu. Na papiriće trebaju napisati ključne riječi. Brainstorming traje oko 15 minuta.

Zatim, trener dijeli sudionike u dvije grupe i objašnjava im aktivnost užeta. Trener objašnjava da su svi tehničari i da je ovo centrala koja skuplja negativnu energiju iz kablova. Negativna energija oštećuje i uništava kabele, što uzrokuje pad napona. Kako bi mogli održati napon i kako bi kabeli radili kontinuirano, sudionici moraju izvući negativnu energiju iz kabela i napuniti ih pozitivnom energijom. Trener im mora skrenuti pozornost da ovaj rad zahtijeva veliku preciznost i vrlo oprezne pokrete. Od sudionika traži napisane papiriće, a nakon provjere ima li identičnih riječi ili značenja, vješa papiriće na konac. Između papirića mora postojati razmak od 0,5 cm i oni moraju biti zalijepljeni za užu kako ne bi skliznuli/otпали.

Zatim počinje simulacija. Trener prereže užu po sredini i kaže da je napon pao. Kad sudionici čuju zvono, po jedan sudionik iz svake ekipe treba dotrčati do užeta i uzeti jedan papirić te ga jednom rukom skinuti s užeta. Potom sudionik svojoj grupi naglas čita riječ napisanu na papiriću, grupa o njoj raspravlja i predlaže rješenja. Trener daje sudionicima dovoljno vremena za raspravu, a zatim ih zamoli da navedu svoje rješenje i zapišu ga na novu ceduljicu. Zatim svaki tim daje papirić s rješenjem tehničaru svog tima, koji ga treba vratiti na mjesto gdje je uklonjen "negativni" papirić, dobro ga zalijepiti za konopac i spojiti odrezani konopac s tehničarom iz drugog tima. Papiriće s "negativnom energijom" treba zalijepiti na zid. Vježba se nastavlja na ovaj način sve dok se svi papirići s negativnom energijom ne zamijene pozitivnima.

Kada je užu ispunjeno rješenjima, trener ih skida i lijepi uz papiriće s izrazima nasilja u svakodnevnom životu.

III. Debriefing i rasprava (20 minuta)

Trener okuplja sudionike u krug i postavlja sljedeća pitanja:

- Kako ste se osjećali tijekom sesije?
- Je li postojalo nešto što vam je otežavalo proces?
- Kad ste razmišljali o rješenjima, jeste li pomislili na zakone koji sprječavaju ili suzbijaju nasilje, radikalizaciju, terorizam? (Tijekom ovog razmišljanja, trenerima se savjetuje da napišu predložene zakone/ljudska prava na flipchart papir i tamo ga zadrže za kasnije).

IV. Rad u nacionalnim skupinama i rasprava (70 minuta)

Trener sad poziva sudionike da se podijele u nacionalne timove za posljednji dio ove sesije. U sljedećih 40 minuta trebali bi raspravljati o postojećem zakonodavstvu o sprječavanju radikalizacije u svojoj zemlji. Zatim se svi okupljaju u velikom krugu i dijele rezultate svoje rasprave. Trener postavlja sljedeća pitanja za raspravu:

- Znajući za postojanje zakonodavstva, što mislite koliko je učinkovito u praksi?
- Kako vidite svoju ulogu kao osobe koja radi s mladima u doprinosu ovim pitanjima i promicanju zakona u vašoj zajednici?

Potreban materijal: samoljepljivi papirići srednje veličine, flipchart papir, A4 papir, flomasteri, olovke, užu/konac, selotejp.

Prpratni dokumenti i dodatna literatura:

- Priručnik o sprječavanju i borbi protiv radikalizacije među mladima u Europi, Outreach Hannover e.V., 2023. <https://outreach-hannover.de/our-publications/>
- Compass. A manual on Human Rights Education with young people - Council of Europe, Council of Europe Publishing, 2009 3d edition <https://www.coe.int/en/web/compass>

Preporuke za trenere koji će voditi ovu sesiju:

- Za aktivnost s užetom, papirići moraju imati razmak od 0,5 cm između sebe i moraju biti pričvršćeni na uže ljepljivom trakom kako ne bi sklznuli/otpali tijekom aktivnosti.
- U ovim aktivnostima iskustvenog učenja ključno je razumjeti upute. Stoga bi treneri trebali dati jasan opis aktivnosti prije njenog početka.
- Treneri moraju stvoriti izazovno, ali sigurno okruženje kako bi se sudionici usuđivali biti potpuno angažirani.

Debata na temu ljudskih prava

Naziv sesije: Debata na temu ljudskih prava

Trajanje: 90 minuta

Pozadina:

Važno je znati i kritički razmišljati o ljudskim pravima kad radite na ovom polju. Ne samo kako bi zaštitili osobe koji rade s mladima, već kako bi te informacije mogli prenijeti drugima, pomoći drugima da se zaštite i pridonijeti oblikovanju društva. Međutim, poznavanje prava ili ljudskih prava nije dovoljno. Bez kritičkog promišljanja nemoguće ih je tumačiti u različitim kontekstima, tražiti pouzdane informacije te donositi razumne i pravedne odluke. Istraživanje perspektiva drugih i razumijevanje načina na koji primjena zakona utječe na različite ljude ključno je za bolje razumijevanje funkcioniranja pravde.

Cilj sesije: Stvoriti prostor za razumijevanje i raspravu o ljudskim pravima i zakonodavstvu, kao i istražiti postojeće zakonodavstvo po ovom pitanju.

Specifični podciljevi sesije:

- Razumijevanje koji izvori prenose istinu;
- Istraživanje postojećih zakona o ljudskim pravima koji se odnose na različite kategorije radikalizacije, lažnih vijesti i govora mržnje;
- Istraživanje različitih perspektiva i mišljenja o ljudskim pravima.

Kompetencije obuhvaćene sesijom:

- Medijska pismenost;
- Građanske kompetencije;
- Digitalne kompetencije;
- Analitičke vještine;
- Komunikacija;
- Timski rad;
- Osobne, socijalne kompetencije i kompetencije učenja;
- Pismenost.

Metodologija i metode:

- Rad u malim grupama i rasprava;
- Barometar vježba.

Tijek sesije:

I. Uvod (5 minuta)

Trener se poziva na prethodnu sesiju i flipchart s napisanim Zakonima/Ljudskim pravima te objašnjava važnost poznavanja zakona u kontekstu radikalizacije i njezine prevencije.

II. Rad u malim grupama (45 minuta)

Trener dijeli sudionike u tri skupine i traži od njih da sami pretražuju internet kako bi pronašli zakone koji postoje u odnosu na različite kategorije radikalizacije, lažnih vijesti, govora mržnje i ekstremističkih skupina. Zatim će svaka grupa predstaviti svoje rezultate i raspraviti o njima s ostalima. Cijeli proces istraživanja i prezentacije traje 45 minuta.

III. Zauzmite stav (40 minuta)

Trener stavlja traku na pod u sredini sobe kako bi podijelio sobu na dva dijela i stavlja komad papira na kojem piše "Slažem se" na jednu stranu sobe i komad papira na kojem piše "Ne slažem se" na drugu stranu sobe. Zatim čita nekoliko tvrdnji, a sudionici, ovisno o tome slažu li se ili ne s tvrdnjom, trebaju stati na odgovarajuću stranu prostorije. Ako sudionici nisu sigurni, ostaju stajati blizu vrpce u sredini prostorije. Trener čita jednu po jednu izjavu i daje sudionicima dovoljno vremena za razmišljanje i kretanje po prostoriji. Nakon što su sudionici odabrali stranu, trener pita sudionike s obje strane prostorije i iz sredine da navedu razloge zašto su zauzeli stav koji su zauzeli.

Primjeri izjava koje trener može koristiti su sljedeći:

- Pravo na slobodno izražavanje svojih misli ili stavova važno je ljudsko pravo i dio je Opće deklaracije o ljudskim pravima. Ljudi bi trebali biti slobodni izraziti svoje stavove bez obzira koliko oni ekstremni bili.
- Nasilje se može koristiti za obranu mišljenja, osobito ako je netko doživio verbalno zlostavljanje.
- Nitko ne bi trebao reći ili učiniti nešto što bi moglo biti bolno ili uznemirujuće za druge.
- Razumijevanje i život rame uz rame s drugima ovisi o otvorenoj i slobodnoj komunikaciji – čak i ako ponekad moramo čuti mišljenja s kojima se ne slažemo.
- Ograničenje slobode izražavanja na internetu nije moguće jer je većina interneta u „vlasništvu“ privatnih tvrtki.
- Svatko ima pravo udruživati se s drugima putem interneta i širiti svoja uvjerenja različitim metodama.
- Vi ste krivi ako doživite uznemiravanje na internetu. Ne biste trebali dijeliti osobne podatke, fotografije, osobne stavove.

Nakon aktivnosti "Zauzmi stav", trener koristi neka od sljedećih pitanja za kratku raspravu:

- Uveli smo/raspravljali o ljudskim pravima u mnogim izjavama. Na koja prava smo mislili?
- Je li vam bilo teško zauzeti stav u određenim slučajevima? U kojim slučajevima?
- Jeste li se u bilo kojem trenutku predomislili? Što vas je natjeralo na to?
- Je li neka od izjava bila kompliciranija od ostalih?
- Je li bilo slučajeva u kojima su različiti zakoni bili u sukobu?
- Kako ste se zbog toga osjećali?
- Želite li dalje razgovarati o nekom od problema?

Trener objašnjava sudionicima da je poznavanje ljudskih prava ključno u radu na ovom području, kao i ulogu i odgovornost koja se odnosi na njihovo poštivanje, obranu i dijeljenje.

Potreban materijal: flipchart papir, A4 papir, flomasteri, olovke, uže za podjelu radnog prostora na dva dijela, internet veza.

Prpratni dokumenti i dodatna literatura:

- Priručnik o sprječavanju i borbi protiv radikalizacije među mladima u Europi, Outreach Hannover e.V., 2023. <https://outreach-hannover.de/our-publications/>
- Opća deklaracija o ljudskim pravima na hrvatskom jeziku: <https://www.ohchr.org/en/human-rights/universal-declaration/translations/hrvatski-croatian>

Preporuke za trenere koji će voditi ovu sesiju:

- Trenerima bi moglo biti korisno hvatati bilješke i zapisivati ključne riječi na flipchart tijekom aktivnosti 'Zauzmi stav' kako bi se kasnije mogli pozvati na njih i upotrijebiti ih za završetak sesije.

-
- Treneri trebaju voditi računa da se svi uključe u razgovor i postavljanjem pitanja potaknuti sramežljive sudionike da se uključe, naglašavajući da je važno čuti svačiji glas i stav.

Identificiranje čimbenika rizika za radikalizaciju među mladima

Nativ sesije: Identificiranje čimbenika rizika za radikalizaciju među mladima

Trajanje: 90 minuta

Pozadina:

„Mladi u riziku“ krovni je pojam za niz okolnosti koje mlade ljude stavljaju u veću ranjivost na problematično ponašanje (kao što je zlouporaba sredstava ovisnosti, školski neuspjeh i maloljetnička delinkvencija), zajedno s poremećajima mentalnog zdravlja (kao što su depresija i anksioznost). Karakteristike rizične mladeži uključuju emocionalne probleme ili probleme u ponašanju, izostajanje s nastave, loš akademski uspjeh, pokazivanje nedostatka interesa za obrazovanje i pokazivanje odvojenosti od školskog okruženja. Ova je sesija usmjerena na prepoznavanje rizičnih čimbenika uglavnom za radikalizaciju među mladima, bilo da se radi o gore objašnjenim situacijama i ponašanjima ili drugim situacijama u našim zajednicama.

Cilj sesije: Razumijevanje pojma „mladi u riziku“ i rasprava o čimbenicima rizika za radikalizaciju među mladima.

Specifični podciljevi sesije:

- Upoznavanje sudionika s pojmom „mladi u riziku“;
- Razumijevanje radikalizacije među mladima iz različitih sredina;
- Rasprava o čimbenicima rizika za radikalizaciju među mladima.

Kompetencije koje obuhvata sesije:

- Građanske kompetencije;
- Analitičke vještine;
- Komunikacija;
- Timski rad;
- Kreativno razmišljanje;
- Osobne, socijalne kompetencije i kompetencije učenja.

Metodologija i metode:

- Igranje uloga;
- Rasprava.

Tijek sesije:

I. Čimbenici rizika kod mladih (60 minuta)

Trener uvodi pojam „mladi u riziku“ i potom objašnjava njegovo značenje. Podijeli sudionike u tri skupine i objasni im da će igrati igru uloga te im podijeli kartice koje sadrže različite identitete:

- Mlada osoba koja je odrasla u okruženju s razvedenim roditeljima koji je krive za raskid.
- Dijete iz bogate sredine koje se ponaša agresivno, bezobrazno i delinkventno.
- Mlada osoba koja je puno izostajala iz škole i morala je često mijenjati školu, koja je sada odrasla osoba, ali i dalje ide u školu.
- Djevojčica koju očuh konstantno zlostavlja, dok ju majka optužuje da ne želi prihvatiti očuha.
- Mlada osoba koja je maltretirana u školi zbog svoje različitosti i koja pripada LGBTQI+ zajednici te je povučena.

Sudionici se upućuju da osmisle trominutnu predstavu u kojoj će glavne uloge biti osoba koja radi s mladima i jedna od osoba navedenih na kartici. Osoba koja radi s mladima sumnja da je odabrana osoba uključena u ekstremističku skupinu. Što je to zbog čega je posumnjao i kako će to riješiti? Grupe imaju 30 minuta za pripremu predstave. Zatim svaka grupa predstavlja svoj igrokaz od 3 minute. Trener daje sudionicima malo vremena za brze komentare, pitanja i glasan pljesak za svaku grupu.

II. Rasprava (30 minuta):

Trener vodi raspravu postavljajući sljedeća pitanja:

- Što čini protagoniste svake skupine ranjivima?
- Koja je najčešća karakteristika rizične mladeži s kojom se susrećemo, npr. nasilje u školi, zlostavljanje i sl.?
- Koji su najčešći znakovi koji nam pomažu prepoznati da se nešto događa, npr. nasilje, bijes, nervoza, asocijalnost, ispadi, čudno ponašanje?
- Koje su bile razlike između pristupa koje je odabrala svaka grupa?
- Biste li slijedili drugačiji pristup?
- Jesu li predloženi pristupi realistični?
- Jeste li imali sličnih slučajeva u svakodnevnom životu/radu s mladima?
- Kako ste se nosili s tim?
- Kako osobe koje rade s mladima mogu pomoći ovim mladim ljudima?

Potreban materijal: A4 papir, olovke, kartice s opisima mladih osoba.

Prpratni dokumenti i dodatna literatura:

- Priručnik o sprječavanju i borbi protiv radikalizacije među mladima u Europi, Outreach Hannover e.V., 2023. <https://outreach-hannover.de/our-publications/>
- SALTO YOUTH, Young people and extremism: a resource pack for youth workers, British Council p.22, 23
<https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-3477/SALTO%20extremism%20pack.pdf>

Preporuke za trenere koji će voditi ovu sesiju:

- Treneri trebaju posvetiti dovoljno vremena igranju uloga i pripremi igrokaza.

Društveni mediji: izvor radikalizacije ili borba protiv nje?

Naziv sesije: Društveni mediji: izvor radikalizacije ili borba protiv nje?

Trajanje: 180 minuta

Pozadina:

Mladi danas puno vremena i energije troše na različite društvene mreže. Utjecaj društvenih mreža na mlade može biti koristan, ali može biti i štetan. Mogući štetni aspekti su: cyberbullying, lažne vijesti, govor mržnje, socijalna anksioznost, depresija, izloženost neprikladnom sadržaju. S druge strane, mogući korisni aspekti su da društveni mediji omogućuju ljudima da budu povezani, izvor su informacija i vijesti, posebno u društvima u kojima nedostaju neovisni mediji, pa čak i način širenja svijesti. Može se čak koristiti kao alat za aktivno građanstvo ili borbu protiv radikalizacije. Razvijanje kritičkog mišljenja, traženje dokaza i promicanje digitalnog građanstva ključni su kako bi se osiguralo da mladi ljudi budu otporniji na destabilizirajuće narative i da aktivno doprinose pozitivnim promjenama.

Cilj sesije: Istražiti ulogu društvenih medija i razmisliti o njihovim prednostima i nedostacima u borbi protiv radikalizacije.

Specifični podciljevi sesije:

- Razgovarati sa sudionicima o prisutnosti društvenih medija u svakodnevnom životu;
- Omogućite sudionicima da istraže društvene medije i kako oni mogu biti izvor radikalizacije ili sredstvo borbe protiv nje;
- Analizirati prednosti i nedostatke korištenja društvenih medija u borbi protiv radikalizacije.

Kompetencije obuhvaćene sesijom:

- Smisljena komunikacija;
- Timski rad;
- Kritičko razmišljanje;
- Analitičke vještine;
- Istraživačke vještine;
- Medijska pismenost.

Metodologija i metode:

- Brainstorming;
- Rad u malim grupama;
- Presentacije;
- Rasprava.

Tijek sesije:

I. Uvod u sesiju i brainstorming (30 minuta)

Trener traži od sudionika da razmisle o tome što čini dobru raspravu, npr. ne vikati, pažljivo slušati, koristiti se argumentima a ne mišljenjima itd. Zatim ih zamoli da te riječi napišu na samoljepljive papiriće te da ih kategoriziraju i poredaju u hijerarhiju. Ovo je priprema za drugi dio sesije, a to je debata na temu društvenih medija. Nakon ove najave, trener pita sudionike koriste li društvene mreže, i ako da, koje koriste. Zatim dolazi pitanje zašto koriste određenu društvenu mrežu. Svi sudionici kratko odgovaraju na pitanje.

II. Debata (60 minuta)

Trener objašnjava grupi što je debata i koja su njena pravila. Debata je proces koji uključuje formalni diskurs, raspravu i usmeno obraćanje o temi ili skupu tema, a često uključuje moderatora i publiku.

Zatim se sudionici dijele u dvije grupe. Trener najavljuje da će tema debate biti "Društveni mediji: izvor radikalizacije ili borbe protiv nje". Svaki tim treba prikupiti dokaze za stajalište koje će braniti. Jedna će skupina braniti stajalište da društveni mediji mogu biti izvor radikalizacije i lak kanal za regrutiranje ljudi, a druga će braniti stajalište da se društveni mediji mogu koristiti za borbu protiv radikalizacije. Trener ih potiče da pretražuju internet, traže dokaze i rezultate istraživanja te raspravljaju 30 minuta kako bi dobili informacije o temi koja im je dana i pripremili svoje argumente. Nakon toga će se održati debata. Grupe biraju tko će i na koji način održati prezentaciju koja ne može biti duža od 3 minute. Trener će imati ulogu moderatora debate, a ostali sudionici sada imaju ulogu publike. Sudionici se potiču da vode bilješke.

III. Rad u malim grupama – prednosti i nedostaci korištenja društvenih medija u borbi protiv radikalizacije (40 minuta)

Nakon debate, trener dijeli sudionike u 4 male mješovite grupe, tako da svaka grupa ima članove iz prethodne dvije grupe koje su vodile debatu. Njihov je zadatak raspravljati o prednostima i nedostacima korištenja društvenih medija u borbi protiv radikalizacije. Rezultate razgovora trebali bi napisati na flipchart papir. Za ovaj zadatak imaju otprilike 40 minuta.

IV. Prezentacije i rasprava (50 minuta)

Nakon grupnog rada, sve grupe se okupljaju kako bi prezentirale svoj rad. Nakon svake prezentacije predviđeno je vrijeme za pitanja drugih grupa. Zatim, trener postavlja sudionicima neka od sljedećih pitanja:

- Možete li se sjetiti bilo kojeg slučaja u kojem je nedostajalo dokaza ili su dokazi korišteni za promicanje ekstremnog mišljenja?
- Što bismo trebali učiniti u takvim slučajevima (nedostatak dokaza ili dokazi korišteni za promicanje ekstremnog mišljenja)?
- Koje su vještine potrebne mladim ljudima da budu otporniji kada je u pitanju potencijalna radikalizacija putem društvenih medija?
- Koje su vještine potrebne osobama koje rade s mladima kako bi pomogli drugima i djelovali na sprječavanje i borbu protiv radikalizacije mladih putem društvenih medija?

Potreban materijal: flipchart papir, A4 papir, bilježnice, olovke, internet veza.

Propratni dokumenti i dodatna literatura:

- Priručnik o sprječavanju i borbi protiv radikalizacije među mladima u Europi, Outreach Hannover e.V., 2023. <https://outreach-hannover.de/our-publications/>
- Više o snazi govora i debatnom obrazovanju možete pronaći ovdje: <https://snfi.stanford.edu/skills>
- Podcast „The Role of Mass and Social Media in Radicalization to Extremism“: <https://nij.ojp.gov/library/podcast/social-media-domestic-radicalization>

Preporuke za trenere koji će voditi ovu sesiju:

-
- Predlaže se da treneri potaknu sudionike na korištenje kreativnih načina kako bi svoju prezentaciju učinili jasnijom i privlačnijom. Mogu koristiti vizualne materijale, flipcharte, videozapise itd.

Govor mržnje na internetu

Naziv sesije: Govor mržnje na internetu

Trajanje: 90 minuta

Pozadina:

Govor mržnje može se prenijeti bilo kojim oblikom izražavanja, uključujući slike, crtane filmove, mimove, predmete, geste i simbole. Može se distribuirati offline ili online. Govor mržnje je „diskriminatoran“ (pristran, netrpeljiv ili netolerantan) ili „pežorativan“ (s predrasudama, prezirom ili omalovažavanjem) pojedinca ili grupe i prijetnja je demokraciji i ljudskim pravima. Govor mržnje jedan je od ključnih alata ljudi uključenih u ekstremističke skupine.

Cilj sesije: Osnažiti osobe koje rade s mladima i mlade za aktivnu ulogu u borbi protiv govora mržnje i obrani sebe i svojih vršnjaka.

Specifični podciljevi sesije:

- Razumjeti različite oblike govora mržnje na internetu i njihove posljedice za žrtve i društvo;
- Povećati svijest o važnosti bavljenja govorom mržnje na internetu u različitim kontekstima;
- Istražiti moguće odgovore na govor mržnje na internetu.

Kompetencije obuhvaćene sesijom:

- Smisljena komunikacija;
- Kritičko razmišljanje;
- Analitičke vještine;
- Digitalne kompetencije;
- Timski rad.

Metodologija i metode:

- Rad u malim grupama;
- Rasprava;
- Debriefing.

Tijek sesije:

I. Uvod u sesiju (10 minuta)

Trener objašnjava grupi da će u ovoj sesiji fokus biti na govoru mržnje, a posebno na njegovoj prisutnosti u online svijetu. Zatim provjerava znaju li sudionici što je govor mržnje i u kojim se oblicima javlja. Sudionici ukratko daju svoj doprinos.

II. Govor mržnje i internet (55 minuta)

Trener pita sudionike jesu li se tijekom rada na društvenim mrežama susreli s govorom mržnje i žele li opisati situaciju. Važno je voditi bilješke na flipchartu.

Zatim, trener dijeli sudionike u 4 male grupe i daje im nekoliko primjera napisanih na papiru za rad. Od sudionika se traži da obrade jedan od sljedećih slučajeva i odgovore na pitanja. Trener također predlaže sudionicima da vode bilješke (na flipchartu, papiru, u svojim bilježnicama) kako bi prezentirali dane odgovore drugim grupama.

Primjer br. 1: Političar iz vodeće političke stranke kaže u online intervjuu da su „Romi lopovi i prljavi“. Ispod objave ima mnogo komentara koji se slažu s izjavom političara, a neki pišu i ekstremnije

komentare. Uredništvo novina i političar ne objašnjavaju niti se ispričavaju za svoje izjave. Ostali članci koji zauzimaju isti stav i koriste sličan ton pojavljuju se na internetu, a sve više ljudi počinje komentirati na forumu.

- Tko su žrtve govora mržnje u ovom primjeru?
- Kakve posljedice na njih ostavlja govor mržnje?
- Kakve posljedice ovaj primjer govora mržnje može imati na ljude koji se identificiraju sa zajednicama u kojima se on pojavljuje i društvom općenito?

Primjer br. 2: Održavaju se prosvjedi koji tvrde da je porast nasilja posljedica dolaska imigranata i izbjeglica. Društvenim mrežama kruže fotografije na kojima se vide izbjeglice u ponižavajućim situacijama, komentari kako lokalnom stanovništvu kradu poslove i koliko su agresivni. Putem društvenih medija širi se mnogo dezinformacija, uključujući lažne statistike koje pokazuju da su imigranti nasilni i stvaraju probleme.

- Tko su žrtve govora mržnje u ovom primjeru?
- Kakve posljedice na njih ostavlja govor mržnje?
- Kakve posljedice ovaj primjer govora mržnje može imati na ljude koji se identificiraju sa zajednicama u kojima se on pojavljuje i društvom općenito?

Primjer br. 3: Postoji online grupa koja proglašava homoseksualce „vragom“ i „bolesnicima“ i kako ih treba držati podalje od društva jer uništavaju kontinuitet nacije. Pokazuju slike homoseksualnih obitelji s djecom i sugeriraju da to nije „normalno“ i da će uništiti tradiciju.

- Tko su žrtve govora mržnje u ovom primjeru?
- Kakve posljedice na njih ostavlja govor mržnje?
- Kakve posljedice ovaj primjer govora mržnje može imati na ljude koji se identificiraju sa zajednicama u kojima se on pojavljuje i društvom općenito?

Primjer br. 4: Članak sugerira da su muslimani glavni uzročnici zločina nad djevojkama. Uz članak je priložen i video koji izaziva brojne komentare, od kojih su neki rasistički i nasilni. Govor citiraju drugi ljudi koji podržavaju isti stav i predstavljaju ga kao respektabilno i informirano mišljenje.

- Tko su žrtve govora mržnje u ovom primjeru?
- Kakve posljedice na njih ostavlja govor mržnje?
- Kakve posljedice ovaj primjer govora mržnje može imati na ljude koji se identificiraju sa zajednicama u kojima se on pojavljuje i društvom općenito?

Trener treba pratiti kako se odvijaju razgovori u grupama i ostaviti dovoljno vremena sudionicima da odgovore na sva pitanja. Po potrebi sesija se može produžiti.

III. Debriefing (25 minuta)

Nakon završetka grupnog rada, trener poziva sudionike da se okupe u velikom krugu i započinje debriefing postavljanjem sljedećih pitanja:

- Što mislite o aktivnosti?
- Kako ste se osjećali u vezi s procesom? Što mislite o primjeru koji ste analizirali?
- Koje su najčešće „posljedice“ govora mržnje navedene u grupama?
- Jesu li skupine koje su ciljane govorom mržnje u primjerima imale nešto zajedničko?
- Je li bilo sličnosti u posljedicama, bez obzira na ciljnu skupinu govora mržnje?
- Koje alate ili metode možete koristiti za rješavanje govora mržnje na internetu?
- Što možemo učiniti ako naiđemo na ovakve primjere na internetu?

Potreban materijal: flipchart papir, A4 papir, flomasteri, olovke, internetska veza.

Prpratni dokumenti i dodatna literatura:

- Priručnik o sprječavanju i borbi protiv radikalizacije među mladima u Europi, Outreach Hannover e.V., 2023. <https://outreach-hannover.de/our-publications/>
- Council of Europe, Bookmarks, A manual for combating hate speech online through Human Rights Education, Revised edition, 2016 p. 125
<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168065dac7>

Preporuke za trenere koji će voditi ovu sesiju:

- Trenere se potiče da pronađu primjere koji su relevantni za stvarnost većine ili svih sudionika i koji dolaze iz njihovog lokalnog konteksta. Sudionicima će to biti puno zanimljivije i lakše će se moći povezati s tim primjerima. Gore navedeni primjeri mogu poslužiti kao smjernice, ali nisu nužno oni koje treba koristiti.

Osobe koje rade s mladima kao superheroji

Naziv sesije: Osobe koje rade s mladima kao superheroji

Trajanje: 90 minuta

Pozadina:

Metodologija neformalnog obrazovanja koja se koristi u radu s mladima uvelike zadovoljava potrebe mladih za učenjem, što dodatno povećava potencijal povećanja njihovih znanja i vještina te promjene njihovih stavova na bolje. Kroz rad s mladima mladi ljudi mogu izgraditi svoje samopoštovanje i samopouzdanje, naučiti upravljati osobnim i društvenim odnosima, uključiti se u prilike za učenje i razviti nove vještine, razmotriti rizike, donositi razumne odluke i preuzeti kontrolu nad vlastitim životima. Ova obuka namijenjena je osobama koje rade s mladima i do sada su imali priliku dublje zaroniti u temu radikalizacije, a sada je trenutak da promisle o svojoj ulozi u tom kontekstu. Sesija je uvod u posljednji dio obuke koji se fokusira na razvoj društvenih akcija ili edukativnih radionica za antiradikalizaciju među mladima u lokalnoj zajednici.

Cilj sesije: Omogućiti osobama koje rade s mladima da promisle o svojoj ulozi, kvalitetama koje posjeduju te da prepoznaju u kojem smjeru bi se trebali dalje razvijati kako bi doprinijeli pozitivnim promjenama.

Specifični podciljevi sesije:

- Potaknuti sudionike da razmišljaju o svojoj ulozi osoba koje rade s mladima u prevenciji i/ili borbi protiv radikalizacije mladih;
- Identificiranje snaga i prednosti osoba koje rade s mladima u sektoru rada s mladima;
- Identificiranje vještina koje moraju imati ili steći kako bi se dodatno osnažili za rad s mladima.

Kompetencije obuhvaćene sesijom:

- Smisljena komunikacija;
- Timski rad;
- Osobne, socijalne kompetencije i kompetencije učenja;
- Građanske kompetencije;
- Poduzetničke kompetencije.

Metodologija i metode:

- Rad u malim grupama – crtanje superheroja;
- Rasprava.

Tijek sesije:

I. Osobe koje rade s mladima kao superheroji (60 minuta)

Trener dijeli sudionike u grupe od 5 ljudi, daje im flipchart papir i govori im da brzo nacrtaju svog superjunaka i da na papir napišu njegove karakteristike, koja bi bila njihova super moć i kako doprinose rješenju. Trener im daje 30 minuta za ovaj zadatak i traži od njih da naprave reprezentativni crtež s ključnim riječima.

Kad su spremne, grupe predstavljaju svoje crteže superheroja, osobina i supermoći s ostalim sudionicima. Trener traži od sudionika da napišu ove 3 riječi na 3 odvojena papira: znanje, vještine, stavovi. Zatim traži od sudionika da napišu primjere za svaku od 3 kategorije na temelju svojih prezentacija.

II. Rasprava (30 minuta)

Trener poziva sudionike na raspravu o ovoj temi i postavlja im sljedeća pitanja:

- Koje su zajedničke kvalitete potrebne za borbu protiv radikalizacije?
- Jesu li osobe koje rade s mladima superheroji?
- Kad biste morali izabrati jednu osobinu koja je najvažnija, koja bi to bila?
- Poznajete li ljude koji su superheroji poput ovih koje ste nacrtali?
- Jeste li vi takav superheroj?
- Kako možemo podržati mlade ljude da razviju što više ovih kvaliteta?

Potreban materijal: samoljepljivi papirići srednje veličine, flipchart papir, A4 papir, flomasteri, olovke.

Propratni dokumenti i dodatna literatura:

- Priručnik o sprječavanju i borbi protiv radikalizacije među mladima u Europi, Outreach Hannover e.V., 2023. <https://outreach-hannover.de/our-publications/>
- Youth work against radicalisation: Theory, concepts and primary prevention in practice: <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/YW-against-radicalisation-web.pdf>

Preporuke za trenere koji će voditi ovu sesiju:

- Trener bi se trebao pobrinuti da svi sudionici budu aktivno uključeni u sesiju i daju svoje prijedloge o karakteristikama i moćima superheroja. Tijekom prezentacija superheroja, trener bi trebao voditi bilješke/zapisati ključne riječi na flipchart papir i pozivati se na njih tijekom rasprave.

Osmišljavanje edukativnih radionica za borbu protiv radikalizacije među mladima – I, II, & III

Naziv sesije: Osmišljavanje edukativnih radionica za borbu protiv radikalizacije među mladima – I, II, & III

Trajanje: 180 + 180 + 180 minuta

Pozadina:

Tijekom prethodnih sesija sudionici su imali priliku proći kroz različite aktivnosti koje su ih osnažile u suočavanju sa situacijom i realnošću radikalizacije u svojim zajednicama i Europi, kao i da se bore protiv iste kad se otkrije među mladima. Stekli su znanja, vještine i stavove koji će im omogućiti da počnu razvijati aktivnost koju će sa svojim suradnicima provoditi u svojim zajednicama. Naime, ova sesija bavi se primjenom stečenih znanja u praksi. Ovaj će im rad omogućiti dobro planiranje aktivnosti na temelju stvarnih potreba i odabir metodologija i sinergija koje su inovativne i komplementarne onome što je već dostupno. Također će imati priliku predstaviti razvijene radionice i dobiti povratne informacije od trenera i ostalih sudionika.

Cilj sesije: Kreiranje i provedba edukativnih radionica namijenjenih antiradikalizaciji među mladima.

Specifični podciljevi sesije:

- Osvrt na stečeno znanje tijekom obuke;
- Planiranje edukativnih radionica koje će sudionici provoditi s mladima u svojoj lokalnoj zajednici;
- Poticanje timskog rada i komunikacije za daljnji razvoj obrazovnih programa za borbu protiv radikalizacije među mladima;
- Presentacija izrađenih radionica i davanje kvalitetnih povratnih informacija za daljnje unapređenje rada sudionika obuke.

Kompetencije obuhvaćene sesijom:

- Građanske kompetencije;
- Poduzetničke kompetencije;
- Komunikacija;
- Socijalne kompetencije;
- Timski rad;
- Presentacijske vještine;
- Analitičke vještine;
- Upravljanje vremenom;
- Rješavanje problema.

Metodologija i metode:

- Teorijski uvod;
- Rad u malim grupama;
- Presentacije;
- Povratne informacije.

Tijek sesije:

I. Uvod: Zašto provodimo ovu aktivnost? (120 minuta)

Trener otvara sesiju predstavljanjem fokusa dana i napomenom kako je vrijeme stečeno znanje primijeniti u praksi. Sad je vrijeme da sudionici osmisle aktivnost koja se fokusira na određenu temu. Oni će na ovom zadatku raditi u nacionalnim timovima. Trener daje sudionicima predložak plana aktivnosti i upućuje ih da odgovore na pitanja 1, 2 i 3. Oni mogu raditi u prostoriji za obuku ili pronaći drugo mjesto, ali nakon 60 minuta trebaju se vratiti na kratku sesiju brze provjere.

Predložak plana aktivnosti:

Naziv radionice		
Mjesto		
1. Tko su korisnici?		
2. Opišite problem koji želite riješiti. <i>Zašto želite raditi ovu aktivnost / radionicu?</i>		
3. Ciljevi <i>Što biste željeli postići ovom aktivnošću / radionicom?</i>		
4. Metodologija <i>Kako ćete postići svoje ciljeve?</i>		
5. Aktivnost(i) Što planirate organizirati kako biste ostvarili svoje ciljeve?		
Aktivnost(i)	Potrebni resursi	Kako ćete ih organizirati?
Aktivnost 1:		
Aktivnost 2:		
Aktivnost 3:		
6. Kako ćete pratiti uspješnost svoje radionice?		
7. Koji su rizici i kako ih planirate ublažiti?		

II. Sesija brze provjere (40 minuta)

Nakon sat vremena rada, sve grupe se vraćaju u radnu prostoriju na kratku sesiju provjere onoga što su do sada radile. Ukratko, trebaju predstaviti svoje razvijene ciljeve, ideje i korisnike odabrane za

svoje radionice kao ključne elemente za nastavak rada na edukativnim radionicama. Treneri im daju povratne informacije i po potrebi im pomažu poboljšati svoj rad. Zatim nastavljaju rad u skupinama.

III. Kako i što (220 minuta)

Nakon što su sudionici razjasnili razlog (**zašto**) žele organizirati određenu aktivnost, na redu je odgovor na pitanja Kako? i Što? Mogu raditi pojedinačno ili u grupama kako bi planirali aktivnosti. Trener podsjeća sudionike da razmisle o aktivnostima koje su radili tijekom obuke i alatima koje su koristili te da to može biti korisno za planiranje njihovih aktivnosti.

Trener traži od sudionika da počnu razmišljati o konkretnim aktivnostima koje će provoditi kako bi ispunili svoje ciljeve te da ispune predložak plana aktivnosti, točnije da nastave s radom odgovarajući na pitanja 4, 5, 6 i 7. Sve grupe trebaju pripremiti prezentaciju svojih osmišljenih radionica, obračujući pažnju na pitanja **zašto, kako i što**.

IV. Prezentacije (140 minuta)

Treneri najavljuju svim grupama da imaju još 20 minuta da završe i pripreme se za svoje prezentacije. Zatim sve grupe predstavljaju svoje razvijene radionice. Trener podsjeća sudionike na važnost predstavljanja **zašto** to rade, **kako** planiraju riješiti problem i **što** konkretno planiraju organizirati. Kad grupa predstavi svoj rad, trener traži od ostalih sudionika da zapišu svoje komentare za poboljšanje i zatim ih daju grupi. Svaka grupa ima 10 minuta za prezentaciju. Nakon svake prezentacije ostali sudionici postavljaju pitanja ili daju konstruktivne komentare, a treneri daju detaljne povratne informacije.

Potreban materijal: predložak plana aktivnosti, markeri, flipchart, samoljepljivi papirići, olovke.

Prpratni dokumenti i dodatna literatura:

- Priručnik o sprječavanju i borbi protiv radikalizacije među mladima u Europi, Outreach Hannover e.V., 2023. <https://outreach-hannover.de/our-publications/>
- Students without borders, Connecting Classrooms, British Council 2023, p. 40 https://3deaayg.files.wordpress.com/2018/12/Students_without_borders_final.pdf

Preporuke za trenere koji će voditi ovu sesiju:

- Važno je naglasiti sudionicima da je polazište za osmišljavanje edukativnih radionica analiza potreba i postavljanje ciljeva, a ne sama metoda/aktivnost. Često se događa da edukatori/treneri krenu od zgodne metode/igre/aktivnosti bez jasnog cilja. Imati jasan cilj i jasno razumijevanje zašto želite poduzeti određenu radnju ključno je za osiguravanje da je radnja relevantna za potrebe ciljne skupine.

Evaluacija i zatvaranje obuke

Naziv sesije: Evaluacija i zatvaranje obuke

Trajanje: 90 minuta

Pozadina:

Svrha evaluacije na kraju obuke je prikupljanje povratnih informacija od sudionika o kvaliteti obuke, kao i o stečenim kompetencijama. Ovo je korisno za procjenu u kojoj je mjeri obuka postigla svoje ciljeve, kao i za poboljšanje budućih sličnih obuka koje ćemo organizirati na temelju ovog nastavnog plana i programa.

Ova evaluacijska sesija pruža priliku sudionicima izraziti svoje mišljenje o sadržaju, izvedbi i ukupnoj učinkovitosti programa obuke. Na taj način treneri mogu procijeniti prednosti i slabosti obuke i napraviti potrebna poboljšanja kako bi osigurali bolju kvalitetu budućih obuka.

Cilj sesije: Omogućiti sudionicima evaluaciju obuke kroz različite metode evaluacije.

Specifični podciljevi sesije:

- Pružanje povratnih informacija za program obuke;
- Procjena rada trenera i odabranih metoda;
- Procjena logističkih aspekata obuke;
- Procjena vlastitog individualnog učenja tijekom obuke.

Kompetencije obuhvaćene sesijom:

- Komunikacija;
- Samo-refleksija;
- Kritičko razmišljanje;
- Osobne, socijalne kompetencije i kompetencije učenja.

Metodologija i metode:

- Samo-refleksija;
- Vizualno vrednovanje – izložba;
- Interaktivna aktivnost – tajni pobjednik;
- Evaluacijski upitnik.

Tijek sesije:

I. Osvrt na putovanje (30 minuta)

Trainer pušta opuštajuću glazbu i lijepi na zid (ako već nije) flipchart papire, crteže, grupne kreacije, odnosno sve ono na čemu su sudionici radili tijekom obuke. U jednom dijelu sobe postavlja 2-3 metra spojenih flipchart papira i markere na pod. Trainer traži od sudionika da razgledaju prostor i pogledaju sadržaj „izložbe“. Dok grupa promatra i razmišlja o postignutim rezultatima, trener ih poziva da napišu ili nacrtaju nešto na flipchart papirima, ako za to osjećaju potrebu. Najvažniji dojmovi s obuke i osvrt na njihovo iskustvo trebali bi se naći na papiru. Kad završe s promatranjem, trener ih poziva da sjednu oko papira i daje im dovoljno vremena da im se slegnu dojmovi s obuke. Ideja je da sudionici sve to rade u tišini, bez razgovora s drugima. Ispisujući u tišini svoje dojmove o cijeloj obuci na papiru, sudionici zapravo stvaraju zajednički umjetnički završni rad. Kad završe, trener ugasi glazbu i pozove ih da sjednu u krug te da svaki kratko kaže kako se trenutno osjeća. Nakon što su svi podijelili svoje emocije, trener ih poziva da naprave grupnu fotografiju s umjetničkim djelima koja su izradili.

II. Tajni pobjednik (30 minuta)

Trener obavještava grupu da je vrijeme za proslavu uspješne realizacije obuke te ispisuje imena svih sudionika na male papiriće, stavlja ih u zdjelu i poziva sudionike da izvuku svaki po jedan papirić. Svatko neka papirić zadrži za sebe i ne otkriva čije je ime napisano na njemu. Trener traži od sudionika da naprave nagradu za osobu koju su odabrali iz zdjelice i da odaberu za što će biti nagrada - to može biti nagrada za najboljeg slušatelja, najpozitivniju energiju, najaktivnijeg, najenergičnijeg sudionika itd. Sudionicima je osiguran materijal za izradu ove nagrade. Kada su svi spremni, trener pozdravlja sve sudionike na velikom događaju i poziva svakog sudionika da primi službenu potvrdu o sudjelovanju na edukaciji, kao i nagradu od drugog sudionika koji je izvukao papirić s njegovim imenom.

III. Evaluacijski upitnik (30 minuta)

Nakon aktivnosti tajnog pobjednika, trener sudionicima dijeli evaluacijske upitnike. Upitnik sadrži pitanja koja se odnose na različite aspekte njihovog sudjelovanja i organizacije obuke kao što su: zadovoljstvo programom, učinak trenera, logistika, grupna energija, vlastiti doprinos, refleksija o vlastitom učenju i razvoju tijekom obuke itd. Za ispunjavanje upitnika imaju 25 minuta. Potom treneri službeno zatvaraju obuku i zahvaljuju svima na sudjelovanju.

Potreban materijal: evaluacijski upitnik za sve sudionike, flipchart papir, markeri, A4 papir, olovke, flomasteri, novine, ljepilo, itd.

Preporuke za trenere koji će voditi ovu sesiju:

- Treneri mogu odlučiti hoće li evaluacijski upitnik raditi u digitalnom obliku (google forms) ili u tiskanom obliku. U svakom slučaju, evaluacijski upitnik mora biti pripremljen prije sesije.

Prilog 1

Kratki video zapisi, fotografije i članci iz Hrvatske, Belgije, Srbije, Italije i Grčke za početak rasprave o radikalizaciji i nasilnom ekstremizmu među sudionicima obuke.

I. Hrvatska

Članci

- ŠTO SE DOGAĐA S ODRASLIM MUŠKARCIMA KOJI KLEČE NA ZAGREBAČKOM TRGU?
<https://total-croatia-news.com/news/men-kneeling-zagreb/>
- Tučnjava BBB-a i Torcide, navijačkih skupina dva najveća nogometna kluba u Hrvatskoj
<https://www.telegram.hr/politika-kriminal/video-tucnjava-torcide-i-bbb-a-u-centru-zagreba-interventna-policija-ih-opkolila-sire-se-kaoticne-snimke/>

II. Belgija

Video zapisi:

- Bruxelles podijeljen: Molenbeek nakon terorističkih napada
<https://www.youtube.com/watch?v=hZZooUP2lec>
- Unutar europske "prijestolnice terora"
<https://www.youtube.com/watch?v=4u4YJsrBUs8>
- Strahovi obitelji za belgijske strane borce u Siriji - reporter
https://www.youtube.com/watch?v=JRN5_QyiCUw
- PACE, Mediabox - Dirk Van del Maelen (Belgija, SOC) o stranim borcima u Siriji i Iraku
<https://www.youtube.com/watch?v=86ANpZ-A8ZM>
- Belgija: Molenbeek i islamistički teror | Usredotočite se na Europu
<https://www.youtube.com/watch?v=svezvzgh14Rs>
- Belgijski džihadistički 'mastermind' osuđen na 12 godina zatvora
https://www.youtube.com/watch?v=BvoGT_mcE7Y
- Belgija: Pridruživanje džihadu | European Journal
<https://www.youtube.com/watch?v=RWdx4O-A5PQ>
- Belgija: Borba protiv terorizma | Usredotočite se na Europu
https://www.youtube.com/watch?v=aOh_VjZx6jo
- The Brief: Potpora krajnje desnoj stranci dodatno dijeli Belgiju, socijalisti biraju predsjednika
<https://www.youtube.com/watch?v=oJwVt-ldC5k>
- Belgijska stranka krajnje desnice vodi kampanju protiv muslimana uoči izbora
<https://www.youtube.com/watch?v=vR1hrj0QUEc>

Članci:

- Kako je Covid-19 potaknuo radikalnu populističku desnicu u Belgiji. Centar za analizu radikalne desnice (CARR), 2020.
<https://www.radicalrightanalysis.com/2020/11/11/how-covid-19-has-boosted-the-radical-populist-right-in-belgium/>
- De Cleen, B., & Goyvaerts, J. (2020, lipanj). Belgija - Populizam i izvješće o pandemiji. Populismus.
https://cris.vub.be/ws/portalfiles/portal/65445475/interventions_7_populism_pandemic_U_PLOAD_2.pdf

- Izvan podzastupljenosti: uloge žena i rodna politika u flandrijskoj populističkoj radikalnoj desnici
<https://more.bham.ac.uk/populism-in-action/2021/03/08/beyond-underrepresentation-womens-roles-and-gender-politics-in-flanders-populist-radical-right/>
- Populizam i podržavni nacionalizam presijecaju se u belgijskoj Flandriji
<https://more.bham.ac.uk/populism-in-action/2020/11/11/populism-and-sub-state-nationalism-intersect-in-belgiums-flanders/>

III. Srbija

Članci:

- Mladi Beograda o ekstremizmu u sportu – Belgrade youth about extremism in sports
<https://www.slobodnaeuropa.org/a/gm-sport-huligani-ekstremizam-nasilje/29934971.html>
<https://www.slobodnaeuropa.org/a/29934948.html>
- Što mlade Sandžaklije tjera u ekstremizam - Studija slučaja Članak Što mlade Sandžaklije tjera u ekstremizam:
<https://www.politika.rs/sr/clanak/365068/Sta-mlade-Sandzaklije-tera-u-ekstremizam>
cjelovita objava istraživanja:
<https://bezbednost.org/publikacija/otpornost-na-nasilni-ekstremizam-u-srbiji-slucaisandzaka/>
- Zločinačko nasljeđe za krvavu budućnost - A criminal legacy for a bloody future
<https://www.antenam.net/stav/129142-zlocinacka-ostavstina-za-krvavu-buducnost>
- Intervju sa sociologom Milošem Perovićem: Nacionalizam u ovom društvu je u terminalnoj fazi - Interview with the sociologist Miloš Perović: Nationalism in this society is in the terminal phase
<https://voice.org.rs/milos-perovic-nacionalizam-u-ovom-drustvu-je-u-terminalnoj-faza/>
- Istraživanje: Visoka etnička distanca među mladima u multietničkim sredinama - Research: High ethnic distance among young people in multiethnic environments
<https://autonomija.info/istrazivanje-visoka-etnicka-distanca-medju-mladima-umultietnickim-sredinama/>
- Zašto dolazi do fašističkih napada u Novom Sadu? - Why are fascist attacks happening in Novi Sad?
<https://euractiv.mondo.rs/drustvo/a2425/Fasisticki-napadi-na-Crni-ovan.html>

Video snimci:

- Napad na novinara - Attack on a journalist
<https://www.youtube.com/watch?v=2WNj3VecGUU>
- Govor mržnje na internetu – Hate speech on the internet
<https://www.youtube.com/watch?v=Yc28klnsUB4>
- Antifašistički skup – Antifa manifestation
<https://www.youtube.com/watch?v=N-kboea3e1A>

Fotografije:

Izvor: <https://autonomija.info/milos-perovic-deca-kukuruza/>

Izvor članaka, videa, fotografija i intervjua:

- Omladinski centar CK13 <https://ck13.space/>
- Članak, video, fotografije – Epidemija nacističkih grafita Article, video, photo – The epidemic of nazi graffiti <https://voice.org.rs/novi-sad-epidemija-nacistickih-grafita/>

IV. Italija

Članci:

- Chi sono i Talijani neonacisti? Intervista ad Andrea Molle - Tko su neonacisti u Italiji? Intervju s Andreom Molle
<https://www.rainews.it/articoli/2023/07/chi-sono-i-neonazisti-italiani-intervista-ad-andrea-molle-c341f944-8330-4254-bae0-9578cd0b472a.html>
- Ezoterični neonacizam. Chi sono e che cosa voilongo, anche in Italia, gli estremisti di destra neopagani, semitimi e suprematisti
<https://www.huffingtonpost.it/cultura/2023/07/04/news/neonazismo-esoterico-chi-sono-e-che-cosa-vogliono-anche-in-italia-gli-estremisti-di-destra-neopagani-antisemiti-e-suprem-12567209/>
- "Ho un'adorazione per Hitler": come funziona il reclutamento dei giovani neonazisti - "Obožavam Hitlera": kako izgleda novačenje mladih neonacista
<https://espresso.repubblica.it/inchieste/2021/11/16/news/reclutamento-giovani-neonazisti-326581203/>
- Scontri tra ultras di Roma e Napoli in autostrada: perquisizioni per 20 tifosi giallorossi - Sukobi između Ultrasa iz Rima i Napulja na autocesti: potraga za 20 navijača Giallorossija
<https://www.romatoday.it/cronaca/scontri-ultras-roma-napoli-perquisizioni.html>
- In Italia il razzismo riguarda molte più persone di quanto si pensi - U Italiji rasizam pogađa mnogo više ljudi nego što mislite
video: <https://it.euronews.com/2020/09/11/la-storia-di-willy-e-il-dibattito-sul-razzismo-in-italia>
- Covid-19 e l'estremismo violento - Covid-19 i ekstremno nasilje
<https://www.rivistailmulino.it/a/l-estremismo-violento-ai-tempi-del-covid>
- Terrorismo, blitz contro cellula neonazi: 4 hapšenja e perquisizioni in tutta Italia - Terrorismo, blitz against neonazi cell: 4 uhićenja i pretresa diljem Italije
<https://tg24.sky.it/napoli/2022/11/15/terrorismo-neonazisti-arresti-oggi>
- Upoznajte talijanskog umjetnika koji je izumio 'antifašističku boju' kako bi očistio ulice od grafita mržnje <https://www.euronews.com/travel/2020/09/24/meet-the-italian-artist-who-invented-anti-fascist-paint-to-clean-the-streets-of-hate-graff>
https://www.youtube.com/watch?v=3_1CxQ5Z3Zo

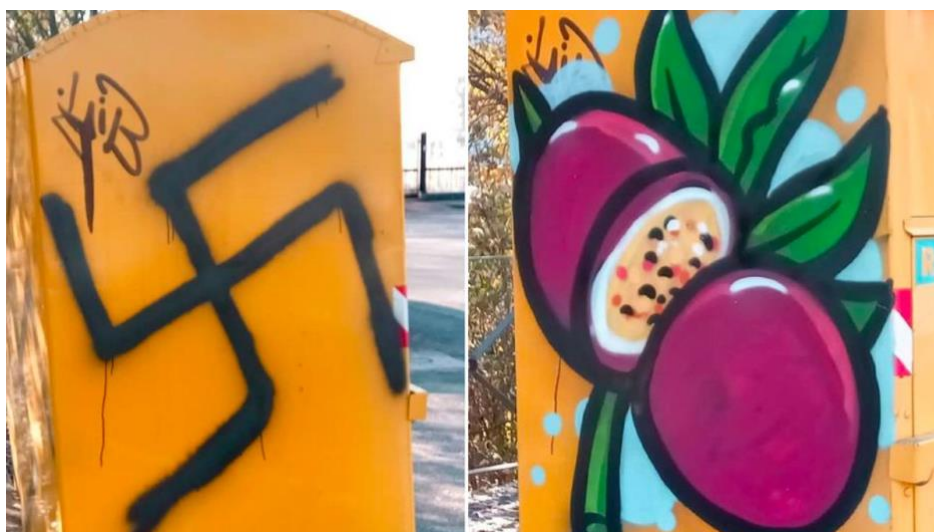
Video zapisi:

- Da nord a sud l'Italia si riscopre razzista? / Od sjevera do juga, otkriva li se Italija ponovno kao rasistička?
<https://www.youtube.com/watch?v=y6EaKuUAEUQ>
- Dokumentarni film - Rom bastardo: inchiesta su razzismo in Italia / Dokumentarni film Gipsy Bastard: istraga o rasizmu u Italiji
https://www.youtube.com/watch?v=YJFXx_MD_i8
<https://www.youtube.com/watch?v=sYyKldzpsSc>
<https://www.youtube.com/watch?v=BgR7gD4fp8Q>

Fotografije:

Izvor: https://www.ansa.it/english/news/general_news/2023/04/24/new-street-art-for-april-25-takes-a-dig-at-la-russa_82319432-24a6-4870-94e1-09b23eee9d15.html

Izvor: <https://www.goalcast.com/visual-artist-in-italy-is-turning-fascist-graffiti-into-delicious-looking-food/>

V. Grčka

Članci:

- Guardian, Zlatna zora: uspon i pad grčkih neonacista, Daniel Trilling
<https://www.theguardian.com/news/2020/mar/03/golden-dawn-the-rise-and-fall-of-greece-neo-nazi-trial>
- WV, prosvjedi Zlatne zore Pavlosa Zafiropoulosa
<https://www.dw.com/en/golden-dawn-seeks-to-exploit-greek-refugee-crisis/a-19059975>
- Washington post, Antiimigrantska Zlatna zora raste u Grčkoj od Anthony Faiola
Anthony Faiola <https://www.dw.com/en/golden-dawn-seeks-to-exploit-greek-refugee-crisis/a-19059975>

Izveštaji:

- RVRN, Predstavljanje godišnjeg izvješća za 2022., <https://rvrn.org/en/2022-annual-report/>

Video snimci:

- Zlatna zora: Neonacisti u Grčkoj (Globalni dokumentarni film) | Prave priče
https://www.youtube.com/watch?v=aJy_OHTuO0c
- Kako je Grčka izabrala naciste | Desetljeće mržnje
<https://www.youtube.com/watch?v=onhIFlqqJI0>
- Zlatna zora: unutar krajnje desničarske Grčke
<https://www.youtube.com/watch?v=9ZBY8nFOeqM>

IZDAVAČ:

 **Outreach
Hannover**

**Sufinancira
Europska unija**

Financirano sredstvima Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja su stavovi i mišljenja autora i ne moraju se podudarati sa stavovima i mišljenjima Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih.